

Treball de Fi de Grau

Títol

Ser jove a l'Espluga de Francolí, un estudi del món rural amb el Museu Terra

Autoria

Laia Jubany Benavente

Professorat tutor

Catalina Gayà Morlà

Grau

Comunicació Audiovisual	
Periodisme	X
Publicitat i Relacions Públiques	
Comunicació Interactiva	
Comunicació de les Organitzacions	

Tipus de TFG

Projecte	X
Recerca	

Data

Del 10 al 13 de juny de 2025	X
De l'1 al 2 de setembre de 2025	

Full resum del TFG

Títol del Treball Fi de Grau:

Català:	Ser jove a l'Espluga de Francolí, un estudi del món rural amb el Museu Terra			
Castellà:	Ser joven en la Espluga de Francolí, un estudio del mundo rural con el Museu Terra			
Anglès:	Being young in L'Espluga de Francolí: a study of the rural world with the Museu Terra			
Autoria:		Laia Jubany		
Professorat tutor:		Catalina Gayà Morlà		
Curs:	2024/25	Grau:	Comunicació Audiovisual	
			Periodisme	X
			Publicitat i Relacions Públiques	
			Comunicació Interactiva	
			Comunicació de les Organitzacions	

Paraules clau (mínim 3)

Català:	joves; ruralitat; poble; l'Espluga de Francolí; Museu Terra; entitats; serveis; lleure; transgressió
Castellà:	jóvenes; ruralidad; pueblo; la Espluga de Francolí; Museu Terra; entidades; servicios; ocio; transgresión
Anglès:	youht; rurality; village; l'Espluga de Francolí; Museu Terra; organizations; services; leisure; transgression

Resum del Treball Fi de Grau (extensió màxima 100 paraules)

Català:	Com és viure sent jove al món rural? Aquesta és la qüestió que s'ha tractat de resoldre mitjançant entrevistes exhaustives a una desena de joves de l'Espluga de Francolí. Gràcies als seus testimonis s'ha pogut construir un reportatge representatiu de la vida dels i les joves del poble. A més, s'ha pogut identificar el paper clau del Museu Terra en un municipi ple de vida, entitats, transgressions i cultura, però amb una important manca de serveis. Així com el motiu pel qual els joves no s'acaben de reconèixer a les exposicions del museu.
Castellà:	¿Cómo es vivir siendo joven en el mundo rural? Esta es la cuestión que se ha tratado de resolver mediante entrevistas exhaustivas a una decena de jóvenes de la Espluga de Francolí. Gracias a sus testimonios se ha podido construir un reportaje representativo de la vida de los y las jóvenes del pueblo. Además, se ha podido identificar el papel clave del Museu Terra en un municipio lleno de vida, entidades, transgresiones y cultura, pero con una importante carencia de servicios. Así como el motivo por el cual los jóvenes no se acaban de reconocer en las exposiciones del museo.
Anglès:	How is life as a young person in the rural world? This is the question that has been intended to resolve through exhaustive interviews with ten young people from L'Espluga de Francolí. Thanks to their statements, a representative report on the lives of young people in the town has been constructed. Furthermore, the key role of the Museu Terra in a municipality full of life, organizations, transgressions and culture, but with a significant lack of services, has been identified. As well as the reason why young people do not fully recognize themselves in the museum's exhibitions.

ÍNDIX

1. INTRODUCCIÓ.....	3
1. Metodologia.....	4
2. MARC TEÒRIC.....	6
1. Una necessària aproximació a les ruralitats.....	6
1.1. Desruralització.....	7
1.2. Noves ruralitats.....	8
1.3. Ruralitat en perspectiva de gènere.....	9
2. Joventut.....	9
2.1. Joventut i ruralitat.....	11
3. CONTEXT: L'ESPLUGA DE FRANCOLÍ.....	12
1. Les entitats de l'Espluga.....	13
4. MUSEU TERRA.....	14
5. REPORTATGE.....	15
6. CONCLUSIÓ.....	52
7. BIBLIOGRAFIA.....	55
8. ANNEXOS.....	60
1. Guió entrevistes per als i les joves.....	60
2. Guió entrevista Mar Gili, regidora.....	62
3. Esquema de redacció del reportatge.....	63

Agraïments

A tots i totes les joves que es van oferir per a ser entrevistades, que van dedicar-me hores del seu temps i es van obrir amb mi mentre fèiem un cafè, seiem a la lluminosa Sala Dia del Museu Terra o ens enfrontàvem al funcionament accidentant de les aplicacions de videotrucada, els hi estaré sempre agraïda per permetre'm descobrir el seu món i ajudar-me amb aquest treball.

Gràcies també a totes aquelles persones que van fer de nexa per ajudar-me a trobar o a contactar amb els entrevistats, i a totes aquelles que, tot i no trobar ningú de la seva entitat que volgués participar, van intentar ajudar-me.

Agrair també a la Gemma Carbó el seu acompanyament, especialment durant la gestació del projecte, i a la resta de treballadors i treballadores del Museu Terra per obrir-me les portes d'aquests i ajudar-me a entendre la ruralitat i l'Espluga.

Finalment, vull agrair a la meva tutora, Catalina Gayà Morlà, pel temps invertit a resoldre els milers de dubtes que m'han travessat durant aquest treball, per entendre i confiar en la meua mirada i manera d'escriure, i per acompanyar-me durant aquest llarg procés.

1. INTRODUCCIÓ

A l'imaginari col·lectiu la ruralitat dista molt de ser el que realment és avui dia. El terme rural evoca imatges d'homes grans i forts treballant extensions de cultiu que arriben fins on arriba la mateixa mirada, així com de pobles petits i tranquils que es presenten com el paradís ideal per desconnectar uns dies del ritme accelerat de la ciutat.

Aquest imaginari compartit a les ciutats, però, es fonamenta en estereotips que no responen a la realitat actual dels territoris rurals. Amb aquest treball s'ha tractat d'entendre i identificar la ruralitat actual o el que s'anomena 'nova ruralitat'.

Aquest treball és un Aprenentatge per Servei (APS) amb el Museu Terra de l'Espluga de Francolí, per aquest motiu s'ha seleccionat el petit poble de l'Espluga, ubicat a la comarca de la Conca de Barberà, a la província de Tarragona, com a espai narratiu. En aquest, s'ha col·locat als joves com a protagonistes del relat, i s'ha posat el focus d'atenció en com és la seva vida en un territori rural.

Aquesta decisió surt per la necessitat del Museu Terra de recollir com perceben els joves l'exposició permanent del museu per repensar-la i apropar-la als joves. Aquest treball està ideat per formar part del projecte Diari de Tros, una iniciativa del Museu Terra que té l'objectiu de recollir diferents visions respecte de l'exposició permanent del museu amb la finalitat d'adequar els seus continguts a una mirada actual i conscient dels biaixos que poden afectar el relat.

Prèviament, el museu havia realitzat l'exposició temporal Tros de Dona, vinculada al mateix projecte, a la qual es donava visibilitat a les dones del món rural i a la seva participació en el treball al camp. Lligada a l'estudi amb el mateix nom, Tros de Dona dona resposta a la necessitat del Museu Terra de repensar l'exposició permanent per a incloure la perspectiva de gènere.

Seguint la línia de Tros de Dona, projecte dirigit per la meua directora del TFG, Catalina Gayà Morlà i vinculat al Departament de Mitjans, Comunicació i Cultura, aquest treball neix de la necessitat de posar als joves al centre per entendre la seva visió de l'exposició i com aquesta hauria de canviar per interpel·lar-los. La joventut és una època vital força complexa, ja que és un moment de canvi.

Els joves de territoris rurals es veuen forçats a canviar de centre per continuar amb els seus estudis o per trobar a una primera feina del seu àmbit. Això suposa per als joves el trencament de vincles de tota la vida i la creació de nous, així com un redescobriments de la mateixa persona i dels interessos.

L'objectiu principal d'aquest treball, que s'entrega en format de reportatge, és entendre com és viure sent jove a l'Espluga de Francolí, identificant a quins reptes s'enfronten els joves i quines són les seves preocupacions, així com quins són els seus espais de socialització i a quines activitats dediquen el temps lliure. Seguint aquest objectiu, la investigació es va dividir per donar resposta a cinc objectius secundaris.

1. Distingir les experiències vitals i la quotidianitat dels i les joves de l'Espluga.
2. Identificar els patrons de consum i lleure dels i les joves.
3. Observar la modernitat i les transgressions culturals d'aquesta nova ruralitat al poble.
4. Comprendre el pes de l'associacionisme local per a la joventut i pel municipi.
5. Recollir la percepció dels i les joves davant l'exposició permanent del Museu Terra.

Per plasmar els resultats d'aquesta investigació en una peça periodística que pogués formar part del projecte Diari de Tros, s'ha construït un reportatge escrit amb veus, és a dir, amb molta presència dels testimonis dels joves de l'Espluga de Francolí, intentant experimentar amb els gèneres interpretatius. Així mateix, encara queda pendent veure com els resultats d'aquesta investigació s'aplicaran o s'empraran des del Museu Terra.

1. Metodologia

La recerca d'aquest treball s'ha basat en entrevistes qualitatives en profunditat a 11 joves de l'Espluga de Francolí d'entre 15 i 35 anys, i a Mar Gili, regidora a càrrec de les competències de Joventut de l'Ajuntament. Tot i això, finalment una de les entrevistes no s'ha pogut utilitzar perquè la persona entrevistada no va arribar a signar el consentiment informat.

Per començar a idear el treball, primer es va visitar el Museu Terra i l'Espluga de Francolí. Les plaques i murals als carrers del poble van demostrar la importància de les entitats al municipi, el que després van confirmar els treballadors del museu. Es va analitzar l'exposició permanent per entendre la seva importància per la població.

Des del museu es va facilitar el contacte de quatre dels entrevistats, el Ferran Lozano, l'Antoni Carreras, el Josep Maria Rosell i l'Arnau Roig. Per aconseguir més testimonis, sobretot buscant la paritat, es va contactar amb diferents entitats del poble.

Finalment, es va contactar amb l'Ingrid Guillen, la Marta Sans i la Blanca Amigó a través de l'Agrupament Escolta Estornell; amb la Lydia Meca gràcies a la colla de Gegants i nans de l'Espluga; amb l'Eduard Trullols a través del Club d'Escacs; i amb el Jordi Queralt per l'Espluga Audiovisual.

D'altra banda, es va consultar qui era la persona encarregada de la regidoria de Joventut de l'Ajuntament de l'Espluga de Francolí. Cal destacar que les competències les assumeix Mar Gili, vicealcaldessa i regidora d'Hisenda, Turisme, Cultura i Festes, però realment no hi ha una regidoria de Joventut com a tal.

Les entrevistes van ser guionitzades a partir d'un procés de documentació respecte de la joventut i el món rural. Gràcies principalment als estudis anteriors respecte de com és ser jove en territoris rurals de les autores Carme Capdevila (2017) i Mireia Baylina (2019), així com a l'Estudi diagnòstic de la joventut dels municipis rurals de les Illes Balears. Es va observar coincidències en els diferents estudis i es van traslladar a les entrevistes per tal de comprovar si aquestes també responien a la situació de l'Espluga de Francolí.

L'excepció és l'entrevista a Gili per la peculiaritat del seu testimoni, en no ser una jove del municipi, sinó la regidora a càrrec de Joventut, la seva entrevista es va construir després de fer les dels joves basant-se en els testimonis d'aquests.

Les entrevistes van dutes a terme de manera presencial a l'Espluga de Francolí, tres, i telemàtica per videotrucada, nou. Van ser enregistrades amb autorització prèvia dels entrevistats, i van ser transcrites amb un processador de text, amb una posterior revisió manual. Amb totes les entrevistes realitzades i transcrites es va elaborar un esquema del reportatge.

El reportatge és un gènere periodístic que es basa en un fet noticiós però atemporal treballat en profunditat. Barrejant crònica i entrevista permet l'autor explicar els fets amb més detall que la gran majoria de gèneres. En aquest reportatge s'han prioritzat les veus o entrevistes, per donar el màxim protagonista als i les joves. El reportatge s'ha dividit en 4 blocs.

El primer bloc correspon a joves i entitats, i respon a la pregunta “Que és ser jove a l’Espluga?” mitjançant la presentació de l’associacionisme com a pilar fonamental de la vida dels joves i del poble.

El segon fa referència als joves i als serveis, responent a “Quins serveis hi ha i quins troben a faltar?” a través d’una anàlisi de l’oferta cultural, esportiva i de lleure del municipi, així com de la manca d’aquesta.

El tercer s’endinsa en els joves i les seves transgressions, donant resposta a “Quines transgressions culturals es duen a terme a l’Espluga?”. Es presenten els trencaments que han provocat els joves al poble mitjançant l’autogestió i la presa de consciència col·lectiva.

Per acabar, el quart i darrer bloc té com a protagonista l’exposició permanent del Museu Terra i explica el motiu pel qual els joves no se senten representats per aquesta. Aquest darrer bloc recull les propostes dels joves per a sentir-se més connectats amb el museu.

Dins d’aquests blocs, s’ha fet un esquema per ordenar les idees a presentar i la manera de mostrar-les, segons si era mitjançant una escena, en format informatiu o a través dels testimonis. Així com el motiu pel qual era important explicar aquella idea i la manera de connectar-les entre si.

2. MARC TEÒRIC

1. Una necessària aproximació a les ruralitats

L’Institut d’Estudis Catalans resol que el concepte rural “s’aplica a un territori, dedicat principalment a l’explotació agrícola o forestal” i a allò que és “relatiu o pertanyent” d’aquell territori. Tot i això, la Fundació del Món Rural no ha considerat l’explotació agrícola o forestal com una característica intrínseca de les poblacions rurals a cap dels seus atles sobre el món rural (Aldomà et al., 2015; Aldomà & Mòdol, 2022).

Tanmateix, es reconeix que l’agricultura ha estat la base històrica de l’economia d’aquests territoris, així com el principal àmbit d’ocupació de la seva població. (Carrió et al., 2011; Aldomà & Mòdol, 2022).

Una característica que també s'ha considerat històricament intrínseca dels territoris rurals és una baixa densitat i magnitud de població. Es fa referència a les zones rurals com a municipis de gran extensió geogràfica i escassa població en relació amb aquesta extensió, o en comparació amb la població total de Catalunya (García-Sanz, 1999; Aldomà & Mòdol, 2022).

La Ley 45/2007 del 13 de desembre, per al desenvolupament sostenible del medi rural, defineix aquest com “l'espai geogràfic format per l'agregació de municipis o entitats locals menors definit per les administracions competents que posseeixin una població inferior a 30.000 habitants i una densitat inferior a 100 habitants per km², mentre un municipi rural de petita grandària és aquell que posseeix una població resident inferior a 5.000 habitants i estigui integrat en el medi rural”.

Contràriament a aquesta definició, la Fundació del Món Rural ha fet explícit en els seus atles la dificultat per delimitar les zones rurals a Catalunya, ja que no hi ha característiques intrínseques d'aquests territoris. És important entendre que les ruralitats actuals presenten una marcada diversitat que fa difícil la seva categorització i creació d'una definició única per al terme ‘ruralitat’.

Així mateix, també és cada cop més complicat delimitar la línia que separa el món rural i el món urbà, ja que en els darrers anys, ambdós territoris, així com les seves societats i maneres de viure, s'han anat adaptant a un model global homogeneïtzador (Carrió et al., 2011; Capdevila, 2017).

1.1. Desruralització

Aquesta adaptació ha estat etiquetada com a “ruralitat domesticada” per Vanessa Freixa, activista i autora del llibre *Ruralisme: la lluita per una vida millor*. Per a Freixa aquesta nova ruralitat és una conseqüència del procés de desruralització que han patit els territoris. La desruralització és la devaluació de la ruralitat en comparació amb el que és urbà (Capdevila, 2017), i va estretament lligada a la pèrdua de població que han patit aquests territoris.

Amb les revolucions tecnològiques, aquelles persones ocupades en l'agricultura s'ha hagut d'adaptar a la utilització de noves tècniques que, segons Freixa, “els desconnecten de la terra”. L'autora implica aquí una relació de causalitat entre l'adaptació a aquestes noves tècniques i la despoblació de les zones rurals.

És una realitat que aquests territoris han patit una pèrdua quantitativament rellevant, així com un envelliment i masculinització, de la població (Pérez, 2018). La indústria ha superat a l'agricultura, i són poques les persones que avui dia prefereixen dedicar-se a la terra i mantenir el negoci familiar, per sobre de dedicar-se als sectors secundari o terciari.

Aquesta predilecció ha portat a unes migracions massives, però selectives, cap a nuclis urbans, especialment per part de població jove, durant els darrers 70 anys. Concretament, entre el 1960 i el 1981 van tenir lloc el 65% d'aquestes migracions a Espanya (Recaño, 2023). Segons l'estudi *Despoblació 1.0: la geografia i els factors del declivi demogràfic rural a l'Espanya del Desenvolupament* publicat pel Centre d'Estudis Demogràfics de la Universitat Autònoma de Barcelona, el 73,3% de les zones rurals espanyoles van tenir pèrdues netes de població entre el 1960 i el 1981.

Es parla d'envelliment als territoris rurals perquè són majoritàriament joves amb estudis superiors els que decideixen emigrar cap a la ciutat, motivats per l'absència de feines del seu àmbit a les zones rurals (Capdevila, 2017).

Respecte de la masculinització d'aquests territoris, s'ha observat que les dones han estat històricament majoria en les migracions de zones rurals a zones urbanes (Capdevila, 2017; Pérez, 2018). A més, la població femenina ha emigrat a les ciutats a la recerca d'unes millors condicions laborals (Freixa, 2023).

1.2. Noves ruralitats

Tot i que aquest procés migratori va portar a la despoblació de les zones rurals a Espanya o desruralització, en els darrers anys s'ha observat el procés migratori a la inversa. Fa dues dècades que s'està detectant un patró de gent jove que marxa de nuclis urbans cap a nuclis rurals amb l'objectiu de desenvolupar els seus projectes professionals (Baylina, et al., 2019).

Segons l'estudi *Rural i Urbà: migracions, entorn residencial i estructures d'oportunitat*, desenvolupat per l'Institut Metròpoli, l'any 2016, en el període espanyol de recuperació econòmica es va restaurar una tendència de migracions de territoris urbans cap a zones rurals, arribant al pic l'any 2020 a causa de la pandèmia de la Covid-19. Tot i això, la tendència migratòria ja s'observava des del 2007, però va patir una baixada per la crisi econòmica del 2008 que va mantenir fins al 2015 (Porcel et al., 2023).

Aquests moviments migratoris cap als territoris rurals, afegits a les tendències homogeneïtzadores globals han donat lloc a una nova concepció i representació d'aquest món, l'anomenada nova ruralitat. Aquesta nova ruralitat s'equipara socialment i culturalment amb els nuclis urbans (Aldomà & Mòdol, 2022).

Aquesta nova ruralitat, però, i de la mateixa manera que passa amb el terme ruralitat, no té unes característiques intrínseques ni definidores. Per aquest motiu, s'ha considerat més adequat parlar de noves ruralitats en plural. Els territoris presenten una diversitat de manifestacions del que en ells s'interpreta com a nova ruralitat (Moreira, 2019).

Tot i això, aquestes noves ruralitats presenten una característica comuna que és un trencament respecte de la mentalitat tradicional i els estereotips que han acompanyat la ruralitat tots aquests anys. Així mateix, també s'ha observat una revalorització de l'agricultura, principalment en l'aplicació de noves tècniques de treball més ecològiques (Moreira, 2019).

1.3. Ruralitat en perspectiva de gènere

Aquestes noves ruralitats també han aparegut acompanyades de noves masculinitats, mitjançant homes conscients de les desigualtats de gènere, i noves feminitats, amb dones agents que ocupen espai i fan escoltar la seva veu, per exemple, a través de la creació de nous negocis (Baylina et al., 2019).

Tot i l'aparició d'aquestes noves expressions dels rols gènere, la realitat és que la violència de gènere continua molt present al món rural. L'estudi *Mujeres víctimas de violencia de género en el mundo rural* (2020) realitzat per la Federación de Asociaciones de Mujeres Rurales en col·laboració amb el Ministeri d'Igualtat exposa com als territoris rurals la violència de gènere es manifesta acompanyada d'una greu invisibilització, normalització i estigmatització.

L'informe explica que com més petit és un territori, menor és el grau de denúncies, tot i que el nombre de víctimes de violència sigui major, ja que 6 de cada 10 dones que viuen en entorns rurals coneixen a alguna dona que hagi patit violència de gènere. A més, s'exposa que les dones resten en aquesta situació de maltractament una mitjana de 20 anys.

2. Joventut

“Període de la vida entre la infantesa i l'edat madura” és la definició de l'Institut d'Estudis Catalans pel terme “joventut”. Tot i això, els límits d'aquesta etapa no estan estrictament

definit, ja que han patit canvis amb el pas del temps. En algunes cultures no occidentals el pas de la infantesa a l'adulthood o edat madura és un salt directe que no inclou el període diferenciats de joventut.

D'aquesta manera, tot i que a les societats d'Occident hi ha un cert consens envers que l'inici de la joventut està pautat pel desenvolupament físic de l'inici de la pubertat, no hi ha una entesa respecte en quin moment acaba aquesta etapa (Carrió et al., 2011). No hi ha un moment o fet concret que doni per acabada l'etapa de joventut, ja que s'ha perdut la pauta tradicional: estabilització econòmica, matrimoni, emancipació i constitució de la família pròpia (Carrió et al., 2011; Capdevila, 2017).

Aquesta pauta és actualment impossible de seguir per als joves espanyols. A l'estat hi ha una taxa d'atur juvenil del 26,9% (dades del 2024), la segona més alta d'Europa, segons ASEMPELO, la patronal d'empreses de treball temporal (ETT) i agències d'ocupació a Espanya.

A més a més, els joves que no estan a l'atur es troben majoritàriament en llocs de treball precaritzats (Capdevila, 2017). Els joves tenen més treballs temporals i reben salaris més baixos que la resta de la població, segons dades de l'INE i l'Idescat. Aquesta situació dificulta als joves assolir l'estabilitat econòmica i la independència dels seus progenitors.

A conseqüència d'això i de l'actual crisi d'accés a l'habitatge, la mitjana d'edat d'emancipació dels joves espanyols el 2023 era de 30,4 anys segons dades de l'Eurostat, aquesta xifra ha anat pujant progressivament des del 2009, en què era de 28,3 anys, la xifra més baixa dels darrers 25 anys. A Espanya, la taxa d'emancipació juvenil ha arribat al seu mínim històric amb un 14,8% segons dades de l'Observatori d'Emancipació del Consell de Joventut d'Espanya.

D'altra banda, l'edat mitjana del primer matrimoni a Catalunya és de 37,2 anys per als homes i 35,1 per a les dones, segons dades de l'Idescat del 2023. L'edat del primer matrimoni s'ha anat endarrerint progressivament des del 1991, primer any del qual es té registre, en què la mitjana era de 27,8 pels homes i 25,8 per a les dones. Només el 18,71% dels matrimonis heterossexuals que van tenir lloc el 2023 a Catalunya van ser entre persones d'entre 15 i 29 anys, també segons dades de l'Idescat.

Actualment, la constitució d'una família pròpia no va lligada al matrimoni, ja que a les societats occidentals coexisteixen una gran diversitat de models de família. Tot i això, si

s'agafa com a variable de referència el naixement del primer fill, l'edat mitjana de les dones que donen a llum per primer cop és de 31,6 anys una xifra que també ha anat augmentant amb els anys, ja que el 2000 era de 29,4 anys, segons dades de l'Idescat.

D'aquesta manera, les situacions que abans delimitaven el final de la joventut, actualment situarien el tancament de l'etapa entre els 30 i els 37 anys. Socialment, s'ha anat ampliant la franja d'edat que entenem per joventut (Carrió et al., 2011).

Descartada la cerca d'un moment concret que tanqui el període de joventut, les institucions catalanes han optat per delimitar aquesta etapa dins d'un rang d'edat específic. El Pla d'Actuació de Polítiques de Joventut de Catalunya considera com a joves aquelles persones d'entre 16 i 29 anys, tot i que el Carnet Jove i la targeta de transport T-Jove ho allarguen fins als 30 anys.

2.1. Joventut i ruralitat

La tendència globalitzadora occidental que ha equiparat les societats urbanes i les societats rurals, també ha equiparat els gustos i objectius dels joves rurals i urbans (Díaz, 2005). Els joves no sempre volen abandonar el seu poble per realitzar els seus projectes de vida, però molts cops es veuen obligats a fer-ho, ja que sortir del món rural comporta l'accés a més oportunitats formatives i laborals, així com a majors guanys econòmics (Moreira, 2019).

Els joves rurals tenen majoritàriament una visió positiva respecte de la vida en aquests territoris i els perceben com a ubicacions més tranquil·les i segures que els nuclis urbans (Carrió et al., 2011; Capdevila, 2017; Moreira, 2019). Tot i això, també troben a faltar alguns serveis, com una major oferta d'activitats de lleure, esportives o culturals; més oportunitats formatives; més opcions de consum i una millor connexió en transport públic (Capdevila, 2017). Tot i que molts reconeixen no participar en les activitats, entitats o formacions que ofereixen al seu municipi (Carrió et al., 2011).

La majoria dels joves destinen gran part del seu temps lliure a la socialització (Carrió et al., 2011), mitjançant activitats senzilles com anar a prendre alguna cosa a un bar, o fent una activitat, per exemple esportiva, en grup. Als territoris rurals la socialització és diferent de com pot ser a les zones urbanes, als pobles acostuma a haver-hi menys escoles, el que facilita la creació de grups d'amics a la infantesa que duren més anys (Capdevila, 2017).

Així mateix, el major problema al qual s'enfronten els joves que socialitzen en zones rurals és que “tothom es coneix” (Capdevila, 2017; Moreira, 2019). Això dificulta la creació de vincles sexo-afectius, per por al “que diran” i a ser subjecte de xafardeigs i tafaneries, especialment envers les dones, ja que s’hi afegeixen els prejudicis respecte que una dona tingui una vida sexual activa. Tot i això, el grau de coneixença també comporta un efecte positiu i és l’elevada cohesió social d’aquests territoris, especialment entre persones d’edats similars.

Tanmateix, de la mateixa manera que passava amb la violència de gènere, també hi ha hagut una tendència històrica a invisibilitzar la diversitat sexual, tot i que en els darrers anys s’han engegat polítiques i accions veïnals per visibilitzar aquesta realitat als pobles.

3. CONTEXT: L’ESPLUGA DE FRANCOLÍ

L’Espluga de Francolí és un municipi català de la província de Tarragona, situat a la comarca de la Conca de Barberà, a la província de Tarragona. Actualment, té una població de 3.850 habitants, una superfície de 56,97 km² i una densitat poblacional de 67,6 habitants per km², segons dades de l’Idescat. Pel que fa als joves, hi ha 788 joves d’entre 15 i 34 anys, és a dir, que els joves representen el 20,5% de la població.

La paritat entre homes i dones, però és gairebé total, tant pel que fa als joves com en termes generals. Pel que fa a l’envelliment de la població, a l’Espluga resideixen 896 persones majors de 65 anys, el que correspon al 23,3% de la població, però s’allunya de ser la majoria d’aquesta.

D’acord amb l’Enciclopèdia Catalana, la població de l’Espluga va assolir el seu mínim històric el 1960 a causa de les emigracions massives cap a territoris urbans i industrialitzats d’aquella dècada. El creixement des d’aquell moment es deu al foment de la indústria i del turisme. El reclam turístic del monestir de Poblet i de les Coves de l’Espluga han convertit el Casal en un element de gran importància al municipi.

El Casal de l’Espluga de Francolí és un espai multifuncional. Inaugurat el 1963 i construït sota el patrocini de Lluís Carulla, el Casal aglomera els serveis d’hotel, pavelló poliesportiu, parc infantil, escola de música i dansa, auditori, teatre, i fins fa poc de cinema. El gruix

d'activitats esportives i culturals oferides a l'Espluga de Francolí es duen a terme al Casal. Així mateix, el Bar del Casal ha esdevingut el lloc de reunió preferit pels joves del poble.

A l'Espluga de Francolí hi ha dues escoles d'educació primària, l'Escola Martí Poch, un centre públic de la Generalitat de Catalunya, i l'Escola Vedruna, un centre privat, i un Institut d'Educació Secundària, l'Institut Joan Amigó, en què es pot cursar l'ESO i el CFGM de sistemes microinformàtics i xarxes. D'aquesta manera, quan els joves acaben l'ESO a l'institut es veuen obligats a marxar a altres municipis a continuar amb els seus estudis, i no tots tornen.

Al municipi només el 26,7% de la població tenia estudis superiors el 2022, la majoria, del 36,6%, només tenia l'ESO, segons dades de l'Idescat. Gran part dels joves que estan realitzant estudis superiors resideixen fora de l'Espluga entre setmana. Tot i això, a gairebé tots els joves entrevistats els agrada viure al poble i voldrien quedar-s'hi per sempre. Reconeixen, però, que alguns tindrien més oportunitats laborals a zones urbanes o nuclis rurals més grans.

Tot i que l'Espluga de Francolí presenta un atur de només el 8,5%, s'ha de destacar que el sector amb una major xifra d'atur és el sector de serveis que suposa el 67,6% de l'atur total, també d'acord amb l'Idescat. L'economia de l'Espluga de Francolí depèn de l'agricultura, el comerç, el turisme i la indústria.

Actualment, l'equip de govern de l'Ajuntament de l'Espluga de Francolí està compost per l'alcalde i sis regidors de Som Espluga - Acord Municipal, la coalició, que agrupa diferents sensibilitats d'esquerres, progressistes i sobiranistes, va guanyar les eleccions del 2023 i del 2019 de manera consecutiva. A més dels membres de Som Espluga, també integren el Ple de l'Ajuntament quatre regidors de Junts per l'Espluga de Francolí i un de Nova Espluga - PSC. La regidora a càrrec de les competències de Joventut és Mar Gili, vicealcaldessa i regidora de Turisme, Hisenda, Cultura i Festes.

1. Les entitats de l'Espluga

No es pot entendre l'experiència de ser jove a l'Espluga de Francolí sense parlar de les entitats que conformen el municipi. L'associacionisme és el màxim motor de cohesió social i espai de socialització dels joves del poble. Des de l'Ajuntament s'intenta acompanyar les entitats del municipi, i aquestes estan generalment contentes amb la feina feta.

Segons el llistat oficial de l'Ajuntament, a l'Espluga de Francolí hi ha 46 entitats registrades. S'ha entrevistat joves que pertanyen a les entitats de lleure Associació Juvenil Auvènguen i Agrupament Escolta i Guia l'Estornell; a les entitats culturals Ball de Bastons, Associació Muralla Carquinyoli -que organitza el festival de música 'No Callarem'-, Comissió de Reis de l'Espluga, Grup de Diables de l'Espluga, Pastorets de l'Espluga de Francolí, Pessebre Vivent de l'Espluga, Associació Cultural Grallers, Gegants i Nans; i a les entitats esportives Club d'Escacs, Hoquei Casal Espluga i Moto Club Francolí. Així com a l'Associació de Defensa Forestal (ADF), l'Espluga Audiovisual i l'Orgull Espluguí.

Cal destacar el paper de dues entitats, l'Associació Juvenil Auvènguen i l'Orgull Espluguí. Auvènguen és una associació autogestionada per joves de l'Espluga que s'encarreguen d'organitzar activitats de lleure per a la resta de joves del municipi. D'altra banda, l'Orgull Espluguí és una entitat que lluita per donar visibilitat a les persones del col·lectiu LGTBIQ+ al poble, neix de la necessitat de normalitzar i donar veu a aquesta realitat. Cada any el col·lectiu organitza l'Orgull Rural, una festivitat en què se celebra i es reivindica la llibertat i diversitat sexual en territoris rurals i que es fa coincidint amb la diada internacional de l'Orgull LGTBIQ+.

Aquestes dues entitats són les més importants pels joves de l'Espluga de Francolí, ja que la seva creació va omplir dos buits socials, la manca d'activitat de lleure per a joves adults, i la manca de visibilitat de les persones del col·lectiu al poble.

4. MUSEU TERRA

El Museu Terra, anteriorment Museu de la Vida Rural, és el museu de la Fundació Lluís Carulla. Fundat el 1988, el museu presenta una exposició etnogràfica que permet als visitants comprendre el món rural i la pagesia catalana mitjançant una col·lecció privada d'estris i eines del camp en procés de desaparició. El museu és un dels edificis més emblemàtics de l'Espluga de Francolí i un dels principals punts d'interès per als visitants del municipi.

El Museu de la Vida Rural va canviar de nom a Museu Terra el 2024, coincidint amb l'obertura d'una sala d'exposicions sota el mateix nom al Poblenou, Barcelona. La nova sala té l'objectiu d'esdevenir una "finestra al món rural" des del nucli urbà per excel·lència de Catalunya.

El Museu Terra revalorava el món rural mitjançant un recorregut pel passat de la pagesia catalana, des de principis del segle XX fins a principis de segle XXI, destacant el procés d'industrialització que va viure el camp durant el segle XX. A més, també es presenten altres oficis artesans i situacions de la vida quotidiana de l'època, com la matança del porc.

Més enllà de la col·lecció d'eines, el museu ha optat per una nova mirada basada en la sostenibilitat, mitjançant exposicions temporals i altres activitats extraordinàries. Ara mateix, al museu es pot visitar una exposició temporal sobre el plàstic i els seus efectes, tant positius com negatius. El Museu Terra ha obert debats molt necessaris sobre la ruralitat, presentant aquesta com una possible resposta a la problemàtica climàtica a la qual s'enfronta el nostre planeta. El seu enfocament es basa en la necessitat de mirar enrere per anar cap endavant.

El museu també posa en debat les noves ruralitats amb el projecte de Diari de Tos que planteja repensar l'exposició permanent. Mitjançant l'exposició Tros de Dona, el Museu Terra va posar sobre la taula l'absència de dones a l'exposició, així com la manca de presència d'elements de la vida quotidiana d'aquelles dones, com pot ser la seva manera de viure la menstruació.

Fins al 25 de maig, el museu compta amb l'exposició temporal 'Paisatge natural, sonor i humà de l'Espluga de Francolí'. Fotografies i peces audiovisuals realitzades per infants i joves del municipi acompanyats per la fotògrafa Ingrid Ferrer i l'artista visual Martí Madaula. Les imatges exemplifiquen la seva percepció del paisatge i la gent del poble, apropant d'aquesta manera el museu als més petits. D'altra banda, els cursos i tallers de feltre artesanal i cistelleria, ens reconnecten amb els sabers antics.

Els joves, i la seva percepció de la ruralitat, la seva nova ruralitat, queden com a resultat despenjats del museu. Per aquest motiu, el Museu Terra vol trobar la manera d'apropar les seves propostes al jovent de l'Espluga i a la seva realitat.

5. REPORTATGE

Entitats, nexes i salvavides del jovent espluguí

Ruralitat al Museu Terra: àncora o horitzó

Una quarantena de joves -nois i noies- vestits amb la tradicional indumentària dels hereus del Camp de Tarragona, camisa blanca, pantalons negres, espadenyes i una barretina morada que els distingeix de l'estereotipat vermell s'agrupen a la plaça de la Vila de l'Espluga de Francolí. Suats, però molt contents, se somriuen mútuament i es feliciten per la feina feta entre aplaudiments i crits d'alegria.

Han tallat un xop -o pollancre- a la vora del riu Sec, i l'han transportat fins a la plaça del Casal. Després d'omplir-se bé la panxa al Jardí dels Francolins en un sopar de germanor amb les entitats del poble, han tornat a agafar el xop en braços. Amb les entitats a l'esquena l'han conduït cap a la plaça de la Vila. El seguici ha portat l'alegria i la festa pels carrers del poble amb els diables, la colla de ball de bastons i els gegants i nans de l'Espluga. Un cop arribats a la plaça han replantat el xop, amb l'ajuda mútua i una escala.

Ara que el xop ja s'enlaira tot sol al bell mig de la plaça, els joves es miren aquest símbol d'unió i llibertat mentre els castellers es preparen per tancar la nit amb un castell. Amb el cant dels segadors de fons i els gegants ballant a la plaça, els joves de l'Espluga han recuperat una tradició del segle XIX que el poble pensava perduda.

La recuperació de la plantada del xop, una festa tradicional de l'Espluga de Francolí, un municipi rural ubicat a la Conca del Barberà, província de Tarragona, és només un exemple més que el jovent d'aquest municipi té un paper fonamental al desenvolupament de les activitats del poble.

Segons l'Institut d'Estudis Catalans, entenem per territori rural aquell dedicat principalment a l'explotació agrícola o forestal. Si bé l'Espluga ha estat tradicionalment un territori agrícola, s'ubica en una comarca industrial que està influïnt en la industrialització del poble. En els darrers anys la Fundació del Món Rural ha publicat atles sobre la nova ruralitat en els quals no es considerava l'explotació agrícola com una característica intrínseca de les poblacions rurals actuals.

Una característica que sí que s'ha considerat "intrínseca" dels territoris rurals és una baixa densitat i magnitud de població. Al darrer atles, el del 2022, es fa referència a les zones rurals com a municipis de gran extensió geogràfica i escassa població en relació amb aquesta extensió. Aquesta característica sí que respon a la situació de l'Espluga, ja que és una població de 3.850 habitants, amb una superfície de 56,97 km² i una densitat poblacional de 67,6 habitants per km², segons dades de l'Idescat.

Els i les joves de l'Espluga, que suposen el 20,5% de la població total del poble, suporten les estructures de la gran majoria d'entitats locals en un poble que “es manté actiu gràcies al treball de les entitats”, tal com defensa la Marta Sans. La Marta és una jove de 21 anys de l'Espluga que, com a gairebé tots els de la seva edat, està a més d'una entitat, formant part de l'Agrupament Escolta Estornell, de l'organització del festival No Callarem i com a col·laboradora de l'Orgull Espluguí.

Que siguin els i les joves el gruix dels participants i responsables de les entitats és un fenomen estrany per un territori rural com l'Espluga. D'acord amb l'*Estudi diagnòstic de la joventut dels municipis rurals de les Illes Balears*, els joves rarament participen de les entitats del seu municipi als territoris rurals de les illes.

“Les entitats tenen un paper primordial, és a dir, l'Espluga la definiria com un espai amb molta cultura, molta vida i moltíssimes accions populars i voluntàries”, afegeix l'Ingrid Guillen, companya de la Marta a l'agrupament, contradient completament l'estudi de les Illes Balears.

Segons el llistat oficial de l'Ajuntament, a l'Espluga de Francolí hi ha 46 entitats registrades. Entre aquestes trobem que els joves tenen una major presència a les entitats culturals com la colla de Ball de Bastons, l'Associació Muralla Carquinyoli -que organitza el festival de música 'No Callarem'-, la Comissió de Reis de l'Espluga, el Grup de Diables de l'Espluga, els Pastorets de l'Espluga de Francolí, el Pessebre Vivent de l'Espluga, i l'Associació Cultural Grallers, Gegants i Nans.

Altres entitats amb molta participació per part del jovent del poble són les entitats de lleure Associació Juvenil Auvènguen i Agrupament Escolta i Guia l'Estornell i les entitats esportives Club d'Escacs i Hoquei Casal Espluga. Així com l'Espluga Audiovisual i l'Orgull Espluguí.

“La majoria de coses que es fan al poble són gràcies a les entitats”, assegura el Ferran Lozano, qui amb 28 anys és el secretari de l'Associació Muralla Carquinyoli, l'entitat organitzadora del festival 'No Callarem!'.

Deixo el cotxe al pàrquing de davant del Museu Terra i em dirigeixo cap al local del cau, l'Agrupament Escolta i Guia Estornell. A la cantonada del carrer Major amb la plaça del Novè Centenari, una placa commemora el 20è aniversari dels diables de l'Espluga de

Francolí, que aquest any en fan 35. Continuo caminant i passo per davant l'Ajuntament, un emblemàtic edifici del segle XVII.

Avanço pel carrer de Lluís Carulla i Canals fins al local de l'agrupament, ubicat a l'antic escorxador municipal. L'espai ja ha estat adequadament reddecorat pels seus nous usuaris, i ara els dibuixos d'estornells i fulards decoren les parets del pati interior. Entre aquestes, cada dissabte es reuneixen prop d'una cinquantena d'infants de totes les edats per aprendre jugant acompanyats de joves voluntaris.

“La gent està disposada a participar d'aquests espais perquè és una cosa que tenim molt arrelada. Jo estic disposada a destinar jornades laborals al cau igual que els diables estan disposats a anar setmanalment arreu del territori a fer els correfocs”, explica l'Ingrid.

M'acomio dels ocells de les parets i prossegueixo la marxa pels carrers buits fins al Casal de l'Espluga. És el matí després del dia de reis, i sembla que el poble ha tornat a la rutina. A mesura que s'apropa l'hora de dinar començo a veure infants que tornen de l'escola cap a casa acompanyats dels seus pares. No hi ha cap rastre dels joves, pel que m'han dit, la majoria no dormen a l'Espluga entre setmana.

Arribo al carrer que dona al casal i veig com un afortunat surt de Cal Tullet, un forn de pa, amb la darrera barra abans que el propietari abaixi la persiana metàl·lica, és definitivament hora de dinar. M'apropo al Casal de l'Espluga, l'edifici més multitudinari de tots. La paret de la porta principal del casal dona la benvinguda als usuaris mitjançant un colorit mural protagonitzat per l'element més representatiu del poble: la cooperació.

Des dels joves que s'ajuden a pujar a un arbre, passant per l'avi que acompanya l'infant, fins a una rotllana de persones diverses que s'agafen de les mans deixant enrere les diferències i abraçant el sentiment pertinença al poble. “Les entitats són el que dona vida i unitat a l'Espluga, el que fa que la gent surti, participi i estigui activa”, explica el Jordi Queralt, membre de l'Associació Juvenil Auvènguen amb seu al Casal de l'Espluga.

Els i les joves de l'Espluga de Francolí trenquen completament la idea col·lectiva que les persones joves són irresponsables i incapaces d'ocupar alts càrrecs a les organitzacions. “Exemples són la creació d'Auvènguen i del No Callarem, activitats impulsades per joves que per prejudicis ningú no es pensaria que poden tirar endavant, per exemple per falta d'experiència. Tot i això, a l'Espluga som els joves els organitzadors de les activitats del poble”, manifesta l'Eduard Trullols, membre del club d'escacs i de la colla de ball de bastons.

La recuperació de la plantada del xop ha estat una d'aquestes activitats completament organitzades per joves. La primera plantada d'un xop a la plaça de la Vila de l'Espluga de Francolí va ser l'any 1870, com a "símbol de la unió del poble" i del desig de llibertat, segons el periodista i fundador d'Auvènguen, Xavier Lozano. La plantada va deixar de celebrar-se amb l'esclat de la Guerra Civil. Les darreres festes majors del poble, al juliol de l'any passat, un grup de joves es va organitzar col·lectivament per recuperar la tradició espluguina.

L'octubre del 2019 va tenir lloc la riuada del riu Francolí que va afectar greument l'Espluga de Francolí. L'aigua es va emportar el Celler Rendé Masdéu, un negoci familiar amb 25 anys d'història en aquell moment. "La nit de la riuada va ser el pitjor dia de la meua vida, va ser una catàstrofe, però el millor dia va ser l'endemà. Va vindre un munt de gent del poble a ajudar-nos a treure ampolles durant els tres dies següents, van ser uns dies durs, però bons", recorda l'Arnau Roig, fill del Jordi Roig i la Mariona Rendé, propietaris del celler.

El sentiment de pertinença i col·lectivitat són dos trets característics de l'Espluga de Francolí, però no han sortit del no-res. Gili destaca la importància que els joves coneguin i participin del teixit associatiu del poble per fomentar la cohesió entre ells i pel seu desenvolupament personal. "És meravellós viure a l'Espluga sent jove, jo he trobat el meu lloc través de les entitats i a través del poble. Haver estat al cau m'ha ajudat moltíssim a tenir aquesta autonomia i a formar-me com a persona", afirma l'Ingrid.

Per a la jove, la màxima representació de què és ser jove a l'Espluga són les Ovelles Esgarriades, una festivitat del poble protagonitzada per un sopar popular i organitzada per una colla de joves. "Es fan unes proves i la colla d'amics que guanya organitza les ovelles de l'any següent", explica la Marta.

El col·lectiu Ovelles Esgarriades sorgeix fa 30 anys d'una necessitat encara present, haver de sortir del poble per continuar amb els seus estudis. "La gent no es podia veure mai -estaven esgarriats aquí i allà-, i una colla d'amics van buscar un dia a l'any per trobar-se i fer un sopar, això es va anar estenent pel poble i ara ens trobem una vegada a l'any totes les colles per fer un sopar. És un dia molt assenyat a l'Espluga perquè tothom està aquí.", afegeix.

Quan arriba el moment de marxar a la universitat, molts joves només viuen a l'Espluga durant els caps de setmana, i segons l'Arnau, president de l'Associació Juvenil Auvènguen, durant aquests el jovent no té coses a fer. "Des d'Auvènguen intentem fer coses per tal que el

jovent s'ajunti. Sembla que el jovent de l'Espluga s'està engrescant amb les entitats, tot el jovent, pertany a una entitat o altra", relata l'Arnau.

Amb 27 anys l'Arnau té raó, la gran majoria de joves de la seva edat ocupen el seu temps lliure amb la participació de les entitats, però aquestes s'enfronten a crisis cícliques de relleu. A totes les entitats, hi ha anys molt potents i amb molta gent interessada, i altres on s'ha de buscar gent i fer un gran esforç per garantir la continuïtat de les organitzacions.

Actualment, les entitats de l'Espluga de Francolí no estan aconseguint atreure els joves que encara no arriben a la vintena. "El jovent que estem pujant cada cop som menys impulsant totes aquestes entitats. És una pena que al poble hi hagi aquest despoblament perquè a les entitats falta relleu generacional i això genera que moltes vagin desapareixent. Hem de vetllar per seguir amb aquestes entitats i reviure el poble, que és l'objectiu que tenim com a jovent de l'Espluga", defensa el Jordi, de 20 anys.

Com bé explica el Jordi, l'Espluga ha patit un despoblament quant a joves. L'any 2024 a l'Espluga hi havia 788 joves d'entre 15 i 34 anys, això suposa una reducció del 17,8% davant dels 958 joves que residien al poble l'any 2011, segons dades de l'Idescat.

Pel que fa a la població total, el municipi ha perdut 29 habitants des del 2011 -el primer any que es pot consultar la població per edat a l'Idescat-. Tot i ser suau, estem davant d'un municipi en decreixement. El principal motiu que dificulta el creixement de l'Espluga és la manca d'habitatge accessible. Des de l'Ajuntament són conscients de la problemàtica i estan tractant de resoldre-la. Així i tot, emancipar-se, que ja suposa un repte per a tots els joves, s'està tornant gairebé impossible pels espluguins.

La Lydia Meca, de només 16 anys, està d'acord amb el que diu el Jordi, "ara els adolescents fan menys poble. A les entitats ens trobem amb una falta de jovent, d'adolescents, molt important. Als gegants ens estem trobant que ens estem quedant sense portadors, hem començat a fer assajos oberts perquè o entra gent o els nanos no sortiran a la festa major d'enguany", explica entre entristida i enfadada per la situació.

El problema rau en el fet que hi ha un major nombre de joves nascuts en la dècada dels 90 que de nascuts a partir dels 2000 residint ara l'Espluga. El 2024 hi havia 357 joves d'entre 15 i 24 anys, i 431 d'entre 25 i 34 anys. Per aquest motiu, als joves més grans els hi està costant tant trobar relleu a les entitats, perquè realment hi ha menys espluguins entre els quals buscar.

“Al cau ens passa que tots els grups d’infants estan complets, és molt difícil entrar ara mateix. No tenim més places perquè no tenim caps -monitors-. Jo porto 5 anys de cap perquè és molt difícil aconseguir relleu”, comenta la Blanca.

El teixit associatiu actua per necessitat, el que explica els cicles d’abundància i manca de relleu. Quan hi ha una necessitat al poble, un grup de joves s’ajunten i creen una entitat per donar-li resposta. Però quan la necessitat ja està coberta, com passa amb les entitats de cultura popular, hi ha anys que es troben una manca de relleu perquè la generació anterior s’ha mogut menys. Aquesta manca de relleu creix fins que es torna una necessitat i es tanca el cicle.

Gran part dels joves entren a formar part de les entitats des de ben petits. “És lo típic, que els teus pares t’apunten per provar, t’agrada i et quedes”, reconeix l’Eduard. Moltes entitats també, quan els hi falten canalla o joves, visiten els centres educatius per recaptar estudiants, “Així vaig entrar jo a Auvènguen”, assenyala el Ferran.

Però després hi ha els joves que formant part d’una entitat veuen que a una altra en falta relleu, i s’afegeixen. Aquest és el cas del Jordi, membre de la Colla de Gegants i nans l’Espluga, del cau, del pessebre vivent, dels pastorets, de l’Auvènguen i de l’organització del No Callarem.

Els pastorets i el pessebre vivent són dues representacions teatrals nadalenques que s’intercanvien cada any, un Nadal es fa una i el següent l’altra. Tot i que no hi ha una edat màxima per a participar-hi, el Jordi explica com la majoria d’actors i altres membres de l’organització són gent jove, alguns exalumnes de l’aula de teatre.

En el cas del Josep Maria Rosell, de 35 anys, s’ajunten ambdues realitats. “Quan jo era petit el futbol no existia -a l’Espluga-, i vaig fer patinatge artístic, suposo, que perquè no hi havia res més”. Lluny de l’estereotip actual que el patinatge artístic és un esport de noies, el Josep Maria recorda una paritat total i un gran nombre de nens als entrenaments. “Després hi ha un moment que tots els nois que fèiem patinatge artístic passem a fer hoquei patins”, afegeix.

“Vaig estar fins que em vaig cansar, he estat uns 10 anys desconnectat totalment de l’hoquei, no he anat ni a veure partits”. Tot i això, el Josep Maria va decidir apuntar el seu fill gran, de 5 anys, a jugar. “Després d’això, em van demanar si podia entrar a la junta del club i vaig acceptar”, conclou, tancant el seu propi cicle amb aquest esport.

Les entitats, com bé manifesten els i les joves de l'Espluga de Francolí, són les principals protagonistes de les festivitats celebrades al poble, i molts cops, també les majors promotores d'aquestes. “Sempre anem a les festes que s'organitzen a l'Espluga perquè hi ha molts amics que l'organitzen o inclús nosaltres [l'associació Muralla Carquinyolí] alguna vegada estem a l'organització”, reconeix el Ferran.

Per als joves la primera festivitat important de l'any és la nit de reis, en la que molts participen acompanyant a les seves majestats i recollint les cartes dels infants. Després ve la nit jove de la Fira de Sant Vicenç una vetlla musical al local d'Auvènguen. La nit de carnaval també és una data assenyalada per als joves espluguins, que veuen aquestes nits de festa com l'oportunitat de retrobar-se amb amics que no veuen de normal.

Quan arriba la primavera a Catalunya arriben les calçotades, i Auvènguen organitza durant el mes de març l'annual Calçotada Jove al casal. Al maig la colla de Gegants i nans té l'oportunitat de lluir-se a la trobada comarcal. El gruix d'activitats per joves arrenca el mes de juny amb el festival musical autogestionat No Callarem. Durant el juny els espluguins també tenen molt present la revetlla de Sant Joan, una data molt esperada per la colla de Diables, i la celebració de l'Orgull Espluguí.

Les celebracions s'arpleguen durant l'estiu i al juliol arriba la Setmana de la Joventut o Faistiu organitzada per Auvènguen amb una gran oferta d'activitats tant diürnes com nocturnes. Durant el mes també té lloc el tradicional Corre-Quintos organitzat pel col·lectiu d'Ovelles Esgarriades, un recorregut des de la Plaça Montserrat Canals fins al pàrquing de les Coves de l'Espluga, passant per diferents bars del poble. Aquestes activitats s'enllacen amb la Festa Major de l'Espluga de Francolí, donant lloc a un juliol ple d'esdeveniments.

Les activitats al municipi es relaxen amb la fi de l'estiu i l'inici del nou curs. Avènguen celebrà l'annual festa de la castanya al Casal per donar la benvinguda de nou al fred. Al mes següent, tot i estudiar fora, tots els espluguins es reuneixen una nit per celebrar el sopar de les Ovelles Esgarriades. Finalment, l'any tanca amb la representació dels pastorets o del pessebre vivent i la festa de Cap d'Any.

Formar part de l'organització de les festes ajuda els joves a sentir-se més representats per aquestes. Des de la colla de Gegants i Nans la Lydia també ho té clar, “per mi la Festa Major és una cosa màgica, els gegants, els grallers i els diables m'han ensenyat des de ben petita a estimar el meu poble i a les entitats que el formen”.

Els joves de l'Espluga tenen, en la seva majoria, el sentiment de pertinença al poble molt arrelat. “Jo em sento superorgullosa del nostre territori, del nostre poble i allà on vagi sempre dic que soc de l'Espluga de Francolí, no de Tarragona, sinó del poble, que tothom el conegui”, remarca l'Ingrid molt segura.

En el cas de la majoria dels joves, però, l'estima a l'Espluga passa per oposició a les grans ciutats i nuclis urbans i es transforma en estima al món rural. Tot i això, segons l'estudi *Jóvenes en el medio rural: Relaciones sociales y expectativas de futuro en la comarca de La Litera (Huesca)* i l'estudi de les Illes Balears, actualment és complicat delimitar la línia que separa el món rural del món urbà a conseqüència de la globalització que ha homogeneïtzat les societats i maneres de viure d'ambdós territoris.

Aquest augment del sentiment de pertinença a través d'allunyar-se de les grans ciutats és una resposta a la inversa al procés de desruralització que han patit els territoris rurals. D'acord amb l'estudi dels joves rurals de Huesca, la desruralització és la devaluació de la ruralitat en comparació amb el que és urbà.

Aquest procés va anar acompanyat de migracions massives a nuclis urbans, especialment per part de població jove, durant els darrers 70 anys segons l'anàlisi *Despoblació 1.0: la geografia i els factors del declivi demogràfic rural a l'Espanya del Desenvolupisme*. Concretament, entre el 1960 i el 1981, el 73,3% de les zones rurals espanyoles van tenir pèrdues netes de població.

Tot i aquest procés de desruralització i grans migracions, en els darrers anys s'ha observat el procés migratori a la inversa. Segons l'estudi *Género e innovación en los nuevos procesos de re-ruralización en España* a dues dècades que s'està detectant un patró de gent jove que marxa de nuclis urbans cap a nuclis rurals amb l'objectiu de desenvolupar els seus projectes professionals, donant-li un nou valor al món rural.

La Blanca va estudiar Relacions Internacionals a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i no li va agradar gens l'experiència, “o sigui, m'ha agradat molt l'experiència universitària, però a Barcelona tothom va molt de pressa i aquestes coses m'angoixen molt”, explica.

Tot i els ritmes angoixants de la capital, l'Eduard, reconeix que li agradaria mudar-se a Barcelona, on actualment viu a una residència d'estudiants per poder cursar el grau d'Enginyeria Industrial a la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC).

“M’agrada viure a l’Espluga per la tranquil·litat que es respira i per l’ambient. M’agrada tenir la muntanya al costat de casa i la ubicació rural que té el poble, però la mobilitat aquí Barcelona és molt millor, i si vull un supermercat el tinc a 5 minuts, coses que a l’Espluga no tens tan fàcil”, valora el jove a través d’una pantalla, des d’una de les sales d’estudi de la residència.

“L’ambient de poble per mi és molt millor que el de ciutat”, concorda la Marta, que estudia Infermeria a Vilafranca del Penedès. “[El poble] et redueix la quantitat d’activitats que pots fer, però les pots fer sense el que comporta estar a una ciutat: que hi hagi molta gent, el soroll, els cotxes...”.

L’Ingrid va decidir estudiar Educació Social a la Universitat de Lleida (UdL). “Tenia claríssim que no volia anar a viure a Barcelona pel canvi de dimensions, és a dir, tanta gent i el ritme de vida estressant m’angoixa molt, i per la part econòmica, que és completament inviable. Vaig escollir Lleida perquè és un espai petit on pots anar caminant a tot arreu. Llavors a mi el canvi no se’m va fer gens difícil”.

“Lleida està a 45 minuts, però vaig decidir anar a viure-hi durant la carrera una mica per l’experiència de viure sola, però també per tenir accés a més recursos. A l’Espluga jo estic acostumada que si necessito un jersei no el tindrè demà, o gimnàs, un cinema... aquesta part de recursos a l’Espluga no la trobes. Suposo que m’agrada molt Lleida perquè m’ho sentia molt com l’Espluga. Un territori que en comparació a Barcelona no arriben els recursos, que té moltes coses precioses de descobrir i que realment s’estima la gent del territori”, explica.

El Jordi, que actualment estudia periodisme a la UdL, està d’acord amb l’Ingrid. “Lleida no deixa de ser un poble, és cert que és una ciutat, però com que les distàncies són més curtes fa aquesta sensació de poble, és el seu caràcter”, assegura.

“Jo vaig estar 11 anys a Lleida estudiant i treballant i per sort vaig poder tornar al meu poble. Suposo que haver marxat, tot i que vaig estar molt bé a Lleida, fa que valoris més com és l’Espluga i el que tens aquí”, defensa el Josep Maria, qui va cursar Enginyeria Agrònoma a la UdL.

L’any 2023, 51 persones d’entre 15 i 34 anys van marxar de l’Espluga de Francolí, tot i això, el saldo migratori és positiu amb 39 moviments, segons dades de l’Idescat. No s’ha registrat una dada tan elevada des del 2004. Això és deu a què les emigracions de joves s’han mantingut iguals els darrers anys, en canvi, les immigracions s’han duplicat des del 2020.

Segons *l'estudi Rural i Urbà: migracions, entorn residencial i estructures d'oportunitat*, desenvolupat per l'Institut Metròpoli, l'any 2016, en el període espanyol de recuperació econòmica es va restaurar una tendència de migracions de territoris urbans cap a zones rurals, arribant al pic l'any 2020 a causa de la pandèmia de la Covid-19.

L'Antoni considera que les immigracions de joves cap a territoris rurals han augmentat des de la pandèmia perquè “molta gent va adonar-se que si tornava a passar una cosa així, volien tenir una casa amb jardí”, i no estar tancats a un petit pis de la metròpoli.

“Jo soc molt d'estar a l'aire lliure i aquí en dos minuts som a la muntanya, allà -a Lleida- em sentia molt tancat. Plegava de treballar amb tota la tarda per davant i sense nens, hi havia tardes que no sabia què fer, tancat a casa, avorrit... En venir aquí -a L'Espluga- amb la meva parella, l'únic que hem trobat a faltar és que un dimecres puguis dir, sortim a sopar fora, l'únic. No he trobat a faltar res més”, afegeix.

D'acord amb l'estudi dels territoris rurals de Huesca, els joves dels territoris rurals acostumen a emigrar cap a la ciutat perquè aquesta els ofereix un ventall més ampli d'oportunitats. En el cas de l'Espluga de Francolí, molts joves marxen per cursar els seus estudis superiors, alguns no tornaran mai a l'Espluga, i altres estaran contant els dies per regressar a casa.

“Per a mi és un moment feliç, retrobar-me amb la meva gent del poble. Durant la setmana no ens veiem perquè cadascú estudia a un lloc diferent, llavors venir el cap de setmana aquí és superimportant”, reconeix la Marta. “Quan acabi [la carrera] vull venir directament a viure aquí a l'Espluga, no m'importaria anar a viure en qualsevol lloc, però quan vulgui estabilitat vull que la meva estabilitat sigui aquí. I que si algun cop tinc fills que visquin a l'Espluga”.

El Josep Maria i la seva parella van decidir mudar-se a l'Espluga de Francolí per emprendre el seu projecte de vida. “Teníem la idea de si mai teníem fills, de tindre'ls aquí, educar-los aquí i no a Lleida, on no teníem ningú ni cap lligam”, explica. Amb ajuda del seu pare, de professió paleta, va arreglar la casa dels avis, “ho vam tirar tot a terra i ho vam fer tot nou”.

“Vaig seguir treballant a la feina anterior, feia 140 kilòmetres cada dia per anar a treballar, però la decisió de viure aquí era molt potent”. El Josep Maria ara treballa d'apicultor i viu amb la seva parella i els seus tres fills a l'Espluga. “No ho canviaria, canviar seria deslligar-me de la terra, la pagesia, la ramaderia...”, i això és quelcom que el Josep Maria no està disposat a fer.

La jove parella va tenir molta sort de tenir una residència familiar com a opció, ja que l'Espluga presenta un veritable problema d'accés a l'habitatge. Segons el Programa d'Actuació Municipal d'Habitatge (PAMH) de l'Espluga de Francolí 2021-2025, el 22,6% dels habitatges familiars del poble estan buits, però els joves no poden accedir a ells per l'elevat preu dels lloguers.

De l'any 2015 al 2020 el nombre de sol·licituds per ajudes al lloguer s'ha multiplicat per tres. Malauradament, moltes d'aquestes sol·licituds no van estar acceptades per falta de pressupost, ja que l'ajuntament es troba encara ara en una situació econòmica complicada per la riuada del 2019. Segons dades d'idealista, el preu actual d'un lloguer de 80 m² a l'Espluga està al voltant dels 600 euros mensuals, un 36% més alt que el 2019.

L'Arnau, també graduat en enginyeria agrònoma per la UdL i amb un màster en Enologia innovadora per la universitat del País Basc, actualment treballa a Vila-rodona, però té clar que el seu futur passa per seguir el relleu generacional del Celler Rendé Másdeu a l'Espluga. "Ara que els meus pares són joves i el meu germà es fa càrrec del celler amb ells, estic intentant aprofitar per treballar i aprendre fora, i quan a mos pares els hi arribi l'època de la jubilació, la idea és de tornar a casa i seguir amb el celler familiar".

Els joves que treballen en el sector primari tenen més facilitats per trobar feina al territori i quedar-se a l'Espluga. Però els joves amb estudis superiors enfocats a altres àmbits troben majors dificultats per trobar feina del que han estudiat a les zones rurals, el que motiva aquests joves a abandonar el poble cap a nuclis urbans a la recerca de noves oportunitats laborals, segons l'estudi dels territoris rurals de Huesca.

En el cas de l'Ingrid, la mateixa jove reconeix que el seu cas és l'ideal, no la norma. "Jo vaig tenir la gran sort de trobar una feina del meu àmbit i amb condicions laborals dignes a Valls, que està a 15 minuts. Em sento super privilegiada de poder estar treballant a 15 minuts de casa al sector social. En acabar la carrera em vaig plantejar mudar-me a una gran ciutat per tenir més fàcil accés als recursos. Estava entre Tarragona i Lleida, però al final em va arribar l'oferta i em va canviar els plans. Però si no, m'hagués mudat per poder treballar".

D'acord amb l'estudi *Jóvenes de entorno rural: un lienzo pintado por la subjetividad y las aspiraciones de vida*, els joves no sempre volen abandonar el seu poble per realitzar els seus projectes de vida, però molts cops es veuen obligats a fer-ho, ja que sortir del món rural

comporta l'accés a més oportunitats formatives i laborals, així com a majors guanys econòmics.

El Jordi ha assumit que ha de mudar-se per aconseguir la feina dels seus somnis. “M’agradaria quedar-me a viure a l’Espluga, però clar, em vull dedicar al periodisme polític. Aquí l’Espluga hi puc viure, la qualitat de vida és molt millor, però per feina me n’hauré d’anar a viure a la ciutat, a Barcelona o a Madrid. Sé que al poble si vull estar-hi serà temporal, perquè per la meva feina tinc clar que no hi podré estar”, assegura resignat.

En el cas del Ferran, ell treballa a una finca de vinyes i és l’encarregat de la vinya a Vimbodí, un poble proper a l’Espluga de Francolí. “En el meu cas no hi va haver problema, vaig tenir sort que on vaig fer les pràctiques em van necessitar. Però sí que és veritat que hi ha molta gent que li costa trobar feina, la meva parella per exemple, ella ha fet educació infantil, li costa trobar feina del seu àmbit, molta gent, per trobar feina del seu àmbit s’ha de desplaçar”, reconeix.

El Ferran i la Paula, la seva parella, han iniciat un projecte conjunt a Barberà de la Conca, un petit celler compartit de vins naturals, amb l’objectiu de mantenir els lligams que els connecten amb el territori rural.

Davant la maca de serveis, joventut organitzada

Amb la Marta Sans quedem al famós bar del Casal, el lloc de reunió de tot el poble. En l’hora que dura la nostra entrevista la terrassa del bar s’omple de gent. Fa un bon dia, amb un sol que recorda més a l’agost que a un matí de principis de febrer. La Marta acaba de fer una reunió del cau, les seves companyes seuen a una taula propera. Allarguen la reunió transformant-la en una trobada entre amigues que peten la xerrada al seu bar de sempre.

El bar del Casal, com bé diu el nom, està literalment enganxat a l’edifici del Casal de l’Espluga de Francolí. El Casal és l’espai d’oci de referència al poble, en ell s’ofereixen gran part de les activitats esportives i culturals que es poden realitzar a l’Espluga de Francolí.

El Museu Terra de la Fundació Lluís Carulla és l’altre gran centre cultural del municipi, però mentre el casal funciona com a centre de creació artística, ja que hi ha classes de dansa i música, el museu és més un espai de consum on els visitants poden gaudir d’exposicions, concerts i xerrades.

No és estrany, llavors, que el lloc de reunió preferit dels espluguins sigui el bar annex al seu centre d'oci. Mentre la Marta m'enumera els esports oferts al Casal un home d'uns quaranta anys seu a la terrassa i la saluda. Ella fa el mateix. Aquest intercanvi es repeteix al llarg de tota l'estona que estem juntes amb les diferents persones que van arribant o marxant del bar.

Els caps de setmana són el moment en què la majoria de joves de l'Espluga poden retrobar-se amb els seus amics. “Sempre ens trobem al casal, que és el punt de reunió de tot el poble”, explica la Blanca, qui tot i haver deixat el cau hi continua vinculada mitjançant la comissió pedagògica de l'agrupament.

Segons l'*Estudi diagnòstic de la joventut dels municipis rurals de les Illes Balears* la majoria dels joves destinen gran part del seu temps lliure a la socialització, mitjançant activitats senzilles com anar a prendre alguna cosa a un bar. “Jo entre els estudis i treballar no tinc gaire temps, però els plans que faig normalment són quedar al bar del casal amb la meva millor amiga i xerrar, crec que tots ho necessitem”, afegeix la Lydia.

Als territoris rurals la socialització és diferent de com pot ser a les zones urbanes, als pobles acostuma a haver-hi menys centres educatius, a l'Espluga només hi ha un institut i dues escoles, el que facilita la creació de grups d'amics a la infantesa que duren més anys d'acord amb l'estudi *Jóvenes en el medio rural: Relaciones sociales y expectativas de futuro en la comarca de La Litera (Huesca)*.

“El meu grup d'amics tot està al cau, llavors el cau és un espai on dediquem molt temps, o sigui que fusionem molt l'amistat i l'oci. Però fora d'aquí, acostumem a anar al bar del casal que és el nostre bar de confiança i hi passem moltíssimes hores”, concorda l'Ingrid, ella i la Blanca passen llargues hores al bar, en reunions de treball que es transformen en quedades entre amigues.

El Casal de l'Espluga és un espai multifuncional. Inaugurat el 1963 i construït sota el patrocini de Lluís Carulla, ofereix classes de teatre, de dansa i de música. A més, és la seu dels principals clubs esportius del municipi, com el club d'hoquei, de patinatge o de pàdel. També s'ofereixen altres activitats esportives com ioga, pilates, natació (a l'estiu) o gimnàstica. Al municipi també es pot practicar futbol, atletisme i vòlei.

L'hoquei patins és l'esport de referència a l'Espluga de Francolí, i aquest any el Club Hoquei Casal Espluga celebra els seus 60 anys de vida. Mentre els joves marxen a Montblanc a

practicar altres esports tot i tenir-los a l'abast al municipi, "l'hoquei sempre a l'Espluga, hi ha molta tradició", afirma el Josep Maria.

L'hoquei al municipi va començar amb el Lluís Carulla, i sempre hi ha hagut una gran afició al poble. "Ara potser no tanta com anys enrere, que tothom anava a veure els partits els caps de setmana, però igualment hi ha molta gent al públic, venen els nens que juguen i el jovent a veure'ns", assegura l'Arnau, qui juga a hoquei des dels 4 anys, ara en té 27.

A més de l'hoquei, el Josep Maria practica esports a l'exterior i valora viure en un entorn rural que li permeti fer-ho. "Si tinc forats faig bicicleta de carretera per aquestes muntanyes que tenim, i surto amb gent de diverses edats perquè aquí ens coneixem tots, tinguis 50 o 20.". Segons l'Atles de la Nova Ruralitat de la Fundació Món Rural, els joves rurals socialitzen mitjançant activitats senzilles, però practicades en grup, per exemple esportives.

La Lydia, amb gairebé 20 anys menys que ell, comparteix l'afició del Josep, "m'agrada molt anar en bici per Poblet, pel Castell de Riudabella, ja que tenim la sort que tenim muntanyes, em permet desconnectar". Per ella fer esport és molt important perquè pateix una escoliosi a l'esquena, el provoca que el seu cos empitjori sense el moviment. "Necessito força i flexibilitat. A part d'anar en bici també faig pilates al casal", explica.

L'Ingrid també fa pilates al casal de l'Espluga, "el casal té moltíssima oferta formativa d'esports i d'ençà que vaig començar a treballar l'esport té un paper molt més prioritari a la meua vida. Treballar al sector social per mi té molt esforç mental i necessito fer un equilibri amb el cos".

"El temps que puc el destino a caminar, que a l'Espluga és superfàcil perquè en 5 minuts ja estàs al bosc. Ho trobava a faltar, quan estava a Lleida havia de caminar a la cinta i em sentia com un hàmsster veient el mateix paisatge tota l'estona", recorda l'Ingrid divertida. "Al gimnàs sí que vaig a Montblanc, a l'Espluga l'únic que hi ha és molt petit i amb horaris, llavors necessito alguna cosa que s'adapti als meus horaris i no adaptar-me jo", afegeix.

L'Arnau, però, no està massa d'acord amb l'Ingrid, "el gimnàs de l'Espluga no és un gimnàs molt gran, però tampoc és molt petit. Està bé perquè al final tot és gent del poble. Amb la meua parella anem uns dos dies a la setmana".

Els joves coincideixen que per ser un poble de menys de 4.000 habitants tenen una oferta d'oci esportiu força completa. "L'únic que no tenim és natació i bàsquet. A mi m'agrada

moltíssim la natació, però ara en tornar a l'Espluga no hi ha espais on fer-ne, llavors ho he deixat”, lamenta l’Ingrid. No hi ha natació a l’hivern perquè la piscina municipal de l’Espluga de Francolí és exterior.

“Mai hi ha hagut un equip de bàsquet a l'Espluga, ha estat a Montblanc perquè ha recaptat tota aquella gent de tota la Conca. Però és conseqüència del nombre de gent que viu a l'Espluga. O sigui, no és culpa de l’Espluga, és simplement com la població està distribuïda en la Conca de Barberà” exposa l’Antoni Carreras, qui tot i viure a Tarragona passa un parell de nits a la setmana al poble, al domicili familiar.

Segons l’estudi dels joves de Huesca, el principal aspecte negatiu que perceben els joves rurals respecte dels seus territoris és la manca de serveis. Troben a faltar una major oferta d’activitats de lleure, esportives o culturals; més oportunitats formatives; més opcions de consum i una millor connexió en transport públic.

“Òbviament, no trobaràs l’oferta que trobaries en una ciutat, no trobaràs arts marcials o esports així més minoritaris”, afegeix l’Arnau. Però no cal anar-se’n als esports minoritaris, si ve l’Espluga disposa de diversos equips de futbol -el femení actualment està inactiu- i un nou camp amb gespa artificial, el futbol sala no ha trobat cabuda al poble. “A l’Espluga no hi ha hagut mai, ni masculí ni femení, sempre hem anat a Montblanc”, explica la Marta.

L’equipament esportiu municipal de l’Espluga de Francolí també compta amb una pista de tennis i una de pàdel. Des de l’Ajuntament s’espera en els pròxims anys poder construir un *skate* parc, una demanda dels joves de l’institut que ja fa anys que esperen. “A causa de la situació econòmica municipal conseqüència de la riuada, el *skate* parc no s’ha pogut dur a terme, però ho tenim present per a quan puguem fer inversions”, explica la regidora, Mar Gili, al respecte.

Als territoris rurals la joventut es troba amb un doble repte respecte de l’apropament a la cultura. D’una banda, la manca d’una oferta diversa, tal com s’ha identificat a l’estudi respecte dels territoris rurals de Huesca. I d’altra, la manca de participació dels joves en les activitats organitzades pels governs locals, segons l’estudi diagnòstic de les Illes Balears.

Actualment, la regidoria de joventut està treballant amb el Consell Comarcal de la Conca del Barberà per obrir el local de l’Associació Juvenil Auvènguen un o dos diumenges al mes als joves del municipi. Comptant amb un dinamitzador juvenil, l’objectiu del projecte és que aquests joves d’entre 14 i 18 anys tinguin un espai a l’Espluga de Francolí on anar el cap de

setmana a fer activitats. Han pensat expressament de fer-ho els diumenges per no coincidir amb les activitats ordinàries del cau, que són els dissabtes.

“Aquest és el principal objectiu de la regidoria per aquest any perquè hem vist que aquesta franja d’edat no té res a fer. Volem que tinguin un local en què se sentin còmodes. I d’aquí treure un grupet que vulgui participar d’organitzar la setmana de la joventut, que surti el relleu d’Auvènguen”, concreta Gili. La setmana de la joventut són unes jornades d’actes i propostes per a joves organitzades cada any pels joves d’Auvènguen.

Des de la regidoria també s’ha fet una aposta per tractar d’apropar més el teatre als joves, i s’ha preparat una obra amb aquest públic objectiu -encara per anunciar- per la setmana de la joventut. A l’Espluga hi ha una companyia de teatre, Tratea Teatre, que gestiona les actuacions biennals dels pastorets, ofereix escola de teatre i representacions sota contractació. Pel que fa a aquest darrer àmbit, “ha estat bastant temps inactiva, però ara estan preparant una nova obra”, comenta la Marta.

A la majoria de joves els agrada el teatre, però coincideixen que no hi van gaire. “Fa poc vaig anar a veure el musical de Mar i Cel, a vegades fan alguna obra a l’Espluga, o per Nadal quan fan els pastorets o el pessebre vivent, però bastant espontàniament”, afirma l’Arnau. “A mi el teatre m’encanta, el que passa que és caríssim”, es queixa la Blanca.

“Si visqués a Barcelona estic segura que tampoc no aniria cada cap de setmana al teatre. Molts cops la gent se sorprèn quan diem que no tenim teatre i jo pregunto ‘quants cops vas tu al teatre?’ perquè n’estic segura que n’hi vas un al mes, per nosaltres aquell dia és una excursió”, defensa l’Ingrid un xic indignada. A l’Espluga sí que hi ha teatre, entès com a recinte, l’Ingrid, però, es queixa de la poca oferta, ja que al Casal es representa una obra al trimestre, aproximadament.

Des de fa 12 anys també hi ha el Casalet Kids que ofereix representacions mensuals per a infants a un petit teatre. “És una gran iniciativa”, defensa el Josep Maria, pare de tres nens petits. El cicle, però, està enfocant per a infants i deixa al marge els adolescents i joves adults. Pels joves continua sense haver-hi una “gran oferta”, tot i que el teatre del Casal té més d’un miler de localitats. “Normalment, només s’utilitza per fer els pastorets”, lamenta el Jordi.

“El problema és que anar a veure una obra de teatre no és barat. Una entrada a Barcelona costa 20 euros la més barata, i és la que té menys visibilitat”, es queixa el Jordi, exmembre del grup de teatre de l’Espluga. “El cinema és més barat, però no m’agrada tant com el teatre

perquè el teatre es veu en directe i veus l'emoció de l'actor, mentre que al cinema ho veus tot ja editat. És molt diferent, el teatre ho vius més”, defensa.

La Blanca lamenta que a l'Espluga i als pobles propers es troba amb una manca d'oferta cultural important, “no consumeixo tanta cultura com m'agradaria perquè aquí no hi ha gaire cosa a prop”. “L'únic que vaig de veritat és al cine, que vaig perfectament un cop cada dues setmanes, perquè al meu nòvio i a mi ens agrada molt anar”, afegeix.

El cinema de l'Espluga de Francolí, però, ja fa anys que va tancar, i ara només es fan passes mensuals del cicle Gaudí a la Sala Folch i Torres del Casalet, on també es fan les representacions infantils. “Fiquen pelis bastant bones, taquilleres”, assegura l'Ingrid. Tot i això, la majoria de cops els joves del poble opten per Montblanc o Tarragona per anar a veure una pel·lícula.

“Amb el cinema passa el mateix que amb el teatre, anar a veure una pel·lícula al cine, et costarà uns 10 euros per persona, més les crispetes. I ara amb les plataformes de *streaming* pots veure les pel·lícules sense cap problema a casa, i et sortirà més barat”, concedeix el Jordi. Els joves espluguins accepten que cada cop consumeixen més cinema a través de les plataformes digitals.

Més enllà del cinema i el teatre, el Museu Terra ofereix una gran diversitat d'activitats culturals. Aquest mes de maig, per commemorar la Diada Internacional dels Museus, s'ha celebrat la presentació del llibre *Manual de marger* de Francesc Xavier Solé, amb la posterior demostració de l'art de margener i la pedra seca, i un vespreig musical per tancar la jornada.

“De vegades vaig al museu a alguna exposició o acte, per exemple vaig estar a l'homenatge al ferrer de l'Espluga, que és una altra manera de consumir la cultura del poble en aquest cas”, defensa l'Antoni. Els joves valoren l'impacte positiu que té la cultura en ells, els presenta nous punts de vista, i en el cas del museu, revalorar la ruralitat i la cultura popular de l'Espluga.

“El Museu Terra és una passada. Allí tenim de tot, plantes, animals, coses del món rural, ara hi ha una nova exposició, però també teníem l'exposició de la dona a la ruralitat, i moltes vegades l'institut Joan Amigó també exposa. Per exposicions no t'avorriràs perquè cada any n'hi ha alguna de nova”, comenta la Lydia. Els joves identifiquen el Museu Terra com una peça important pel que fa a l'oferta cultural a l'Espluga de Francolí, però altres ho veuen insuficient.

“Al museu hi ha el poc d'expos d'art que hi ha a l'Espluga, però com que l'hem vist tota la vida, doncs passem una mica”, renega la Blanca. “Pel que fa als cicles de literatura, cinematografia i teatre, l'oferta a l'Espluga és limitada”, concorda el Jordi.

Les possibilitats culturals del poble empobreixen davant les possibilitats d'activitats a l'aire lliure. El Josep Maria sempre ha sigut més aficionat al segon tipus d'activitats, “però de la meua colla quasi que era l'únic que li agradava això. Llavors veia els meus amics a l'institut que no sabien què fotre”, recorda. “A l'Espluga o t'agrada anar a la muntanya o estàs una mica limitat”, afegeix.

“L'àmbit cultural va tindre una època millor, per exemple, jo em vaig criar anant al cine de l'Espluga. I me'n recordo, a la meua època, fins als 15 anys, anaves un diumenge pagaves, dos o tres euros i et veies dos pelis del *tirón*. Hi havia un munt de jovent allà. Aquesta oferta va acabar perquè segurament no sortia rendible, però era molt xulo”, rememora l'Antoni, de 35 anys.

Aquesta realitat ha quedat en el passat perquè com explica l'Antoni no surt rendible. Els dies que es projecta una pel·lícula del Cicle Gaudí al Casalet, la sala resta molt lluny d'omplir-se. Tot i això, la voluntat de l'ajuntament es ferma en mantenir una oferta de cinema al poble, encara que sigui reduïda i esplaiada en el temps.

L'Ingrid assenyala que davant d'aquesta manca d'oferta, “la gent del poble s'esforça perquè hi hagi activitats, com el pessebre vivent o els pastorets. Els pastorets mobilitzen gairebé un centenar de persones per amor a l'art, perquè la gent que hi participa ho fa de manera voluntària”.

“En l'àmbit artístic sí que hi ha poca oferta, però per exemple, al museu treballen molt per oferir aquest espai, podria haver-hi una major oferta, però pels recursos i la dimensió que tenim com a poble, jo crec que és bastant bèstia”, conclou.

El que s'ha trobat l'Ajuntament algunes vegades és que es preparen activitats i els joves no participen d'aquestes, el que impossibilita dur-les a terme. “Per exemple a la darrera edició de les activitats esportives no es van apuntar i es van haver d'anul·lar”, lamenta Gili, qui també és regidora de Cultura i Festes.

El resum de l'oferta d'activitats de lleure esportiu o cultural a l'Espluga de Francolí és que hi ha una mica de tot, perquè si bé és veritat que hi ha moltes opcions, aquestes no són per a tota

la població, com passa amb l'equip de futbol només masculí o el teatre només per a infants. Per aquest motiu, molts joves decideixen sortir del municipi per realitzar les activitats que construeixen el seu oci.

La Marta Sans i l'Antoni Carreras són un dels molts exemples, la primera juga a futbol sala a Montblanc i el segon a bàsquet a Tarragona, dos esports no disponibles a l'Espluga de Francolí. D'altra banda, el Ferran Lozano i la Blanca Amigó van al cinema a Tarragona i l'Ingrid Guillen i l'Arnau Roig al teatre a Barcelona.

“Per ser un poble de la mida que som, tenim moviment i tenim quasi tots els serveis bàsics que necessitem per viure, tret de les coses que hem d'anar a buscar fora, com el dia que has d'anar a comprar roba o el dia que vols anar al cine”, exposa el Ferran. I és per aquests dies que han d'anar a la recerca de productes i serveis fora del municipi que la mobilitat a l'Espluga es torna un tema tan rellevant, i tenir un vehicle propi es fa molt necessari.

“Sí no tens cotxe no et mous”, explica la Marta. A l'Espluga de Francolí els residents no es troben cap problema, ja que es pot anar a peu d'una punta a l'altre del poble en menys de mitja hora. Però a l'hora de sortir del municipi és quan comencen les complicacions. La Marta es va treure el carnet només fer 18 anys per poder anar als entrenaments a Montblanc, “Molts amics s'ho han tret als 18, però altres encara se l'estan traient perquè amb què una persona del grup tingui carnet ja cobreixes la necessitat”, explica.

“En un grup d'amics és essencial que algú el tingui, si no no vas enlloc o t'han de portar, depens molt dels altres fins que no treus”, completa la Blanca. “Jo quan tenia 18 anys treballava a Montblanc i no em volia treure el carnet perquè anava en bus, que té una connexió molt dolenta, però em vaig adaptar molt”, explica l'Ingrid.

Finalment, però, l'Ingrid va acabar traient-se el carnet, “vaig veure que o me'l treia o no podria treballar enlloc. A l'Espluga estàs molt limitat pel que fa a feines, és molt difícil donar feina als 300 joves que som, llavors t'has de moure”, afegeix. “Ara mateix ja no utilitzo el transport públic perquè és una pèrdua de temps molt gran”.

Per l'estació de Renfe de l'Espluga de Francolí passen cinc trens rodalies de la línia R14 direcció Lleida i cinc direcció Barcelona aproximadament cada tres o quatre hores entre setmana, tot i això, la línia està afectada per les obres actuals a Sant Vicenç de Calders. Les obres també han deixat sense funcionament la línia R13, l'única altra línia de rodalies que passa per l'Espluga, segons dades de l'Ajuntament.

Pel que fa al servei d'autobusos interurbans, l'Espluga compta amb dues parades i dues empreses que li donen servei, Plana i Monbus. Entre setmana, surten vuit autobusos direcció Lleida i vuit direcció Tarragona, aproximadament cada tres hores.

“El problema amb el transport públic al final és que hi ha molt pocs horaris i són uns horaris molt marcats. I a més a més tardes molta estona”, es queixa el Ferran. Unes tres hores de trajecte fins a Barcelona i cinquanta minuts fins a Lleida és els que triguen els viatgers des de l'Espluga de Francolí. El trajecte a Barcelona és gairebé el doble en tren que en cotxe.

“A més els horaris del bus estan desactualitzats, el bus diu que arriba a les deu i arriba una hora més tard, és un drama total, si no tens cotxe aquí estàs perdut”, sentència la Blanca. “El tema de les combinacions també és bastant precari”, explica el Jordi.

Els joves es veuen obligats a adaptar-se a uns horaris de transport que no encaixen amb els seus horaris de feina i de classes, dificultant així la conciliació d'aquests amb el temps lliure i la socialització amb família o amics. “Et trobes una mica escanyat amb el tema de mobilitat”, conclou la Lydia.

A l'Espluga de Francolí hi ha dues escoles d'educació primària, l'Escola Martí Poch, un centre públic de la Generalitat de Catalunya, i l'Escola Vedruna, un centre privat, i un únic institut, el Joan Amigó. A l'institut es pot cursar l'ESO i el Cicle Formatiu de Grau Mitjà (CFGM) de sistemes microinformàtics i xarxes.

Fa tres anys a l'Espluga de Francolí només el 26,7% de la població tenia estudis superiors, 8 punts per sota del mateix percentatge a Catalunya, la majoria, del 36,6%, només tenia l'ESO, 8,7 punts per sobre del percentatge català, segons dades de l'Idescat. A l'Espluga hi ha molta menys gent amb estudis superiors que de mitjana a Catalunya. Per aquest motiu la manca d'oferta formativa és un risc per al creixement de població formada al municipi.

D'aquesta manera, totes aquelles persones que vulguin fer batxillerat o un altre grau formatiu han de continuar els seus estudis a un altre municipi. La majoria de joves escullen Montblanc perquè és el centre més proper i perquè tenen un autobús exclusiu per anar i tornar de classe.

Però aquesta possibilitat no arriba a tothom. Els que volen fer batxillerat artístic, per exemple, no tenen aquesta opció i es veuen obligats a anar a Valls i confiar que els pares els portin per no haver de dependre del “precari” transport públic. Segons dades de l'Idescat, un centenar de residents de l'Espluga estudien ensenyaments no universitaris fora del municipi, i això

suposa el 19% dels residents a l'Espluga que estan cursant ensenyaments des d'infantil fins a Cicles Formatius de Grau Superior (CFGs).

“Jo tenia clar que volia fer batxillerat, bàsicament perquè no sabia què volia fer amb la meva vida. Llavors quedava claríssim que a l'Espluga no podria estudiar”, l'Ingrid va acabar fent batxillerat a Montblanc. “Amb el bus que posa el Consell Comarcal estàs a 5 minuts, no és dramàtic i com a poble petit tampoc em sorprèn haver de desplaçar-nos”.

La Lydia també ha optat per Montblanc per a continuar els seus estudis i està cursant el CFGM d'Atenció a persones en situació de dependència. “A l'Espluga cada vegada hi ha menys gent estudiant perquè marxen a altres pobles, la possibilitat d'estudis aquí és molt baixa”, denuncia.

“Ser jove a l'Espluga és viure com qualsevol altra persona d'aquest món, l'únic que t'acabes acostumant a una manca de recursos”, assegura l'Ingrid. “En la joventut moltes persones acaben anant cap a un futur formatiu i s'han de desplaçar, per tant, tens aquest allunyament del territori que fa que tampoc hi puguis ser en el dia a dia”, afegeix.

Aquest allunyament afecta els vincles i les relacions que generen els joves amb altres persones. “Al poble els cercles d'amistat venen lligats de la primària, on hi ha la gent que hi ha, per tant, ets amiga de la gent que hi ha. Llavors quan ja ets més gran i vas a un altre lloc, decideixes, tens la capacitat de dir ‘vull aquesta persona a la meva vida’ o simplement és una companya de classe i ja està”, explica la Marta, qui va fer el CFGM a Valls, el superior a Lleida, i ara estudia la carrera d'Infermeria a Vilafranca.

“Jo sempre he estat molt a gust amb els meus cercles de l'Espluga, però una persona que no s'ha sentit mai a gust o identificada amb la gent que l'ha envoltat, quan marxa té la possibilitat de conèixer altra gent i trencar aquests vincles”, afegeix.

Tot i això, la necessitat d'emigrar a nuclis urbans i el trencament dels vincles de la infantesa no ha acabat amb el sentiment de pertinença del jovent, que compta els dies fins que arriba el cap de setmana per tornar al poble.

Malauradament, molts d'ells no podran quedar-se a viure al poble, perquè, com el Jordi, hauran d'emigrar a una gran ciutat per trobar feina del que han estudiat. “Tret que sigui dels sectors agrari o industrial és molt difícil, amb qualsevol altra feina, accedir a un futur laboral digne. Per exemple jo he estudiat educació social, una feina pionera a escala estatal, imagina't

en un poble de 3.000 habitants on les connexions amb bus i tren són inaccessibles, doncs l'educació social encara ho és més”, denuncia l'Ingrid.

L'Antoni és el director general de Noxifer, una empresa encarregada de fabricar estructures metàl·liques per formigó, i treballa a Sarra. Explica que a la fàbrica no s'ha trobat gaires joves de l'Espluga amb estudis superiors que vulguin emigrar, prefereixen quedar-se treballant al territori. “Però al final o se'n van o es queden vivint aquí, però treballant fora de la comarca”, exposa.

L'Arnau, per exemple, treballa a una cooperativa a Vila-rodona que és a l'Alt Camp, a la comarca del costat, a uns 25 minuts de l'Espluga de Francolí. “En el meu cas m'ha estat fàcil trobar feina perquè soc enginyer tècnic agrícola i vivim en un territori rural on hi ha molta feina de pagès”, reconeix. L'agricultura és el sector amb menor percentatge d'atur a l'Espluga, segons dades de l'Idescat, no arriba a les 6 persones aturades.

Tot i que, en general, l'Espluga de Francolí presenta un atur de només el 8,5%, s'ha de destacar que el sector amb una major xifra d'atur és el sector de serveis que suposa el 67,6% de l'atur total, també d'acord amb l'Idescat. “La meua parella va estudiar farmàcia i li agradaria treballar en la indústria farmacèutica, i aquí a la zona és més difícil trobar feina i ara està a Riudoms, que és a uns 40 minuts”, afegeix l'Arnau.

La Marta treballa d'auxiliar d'infermeria a la residència de gent gran de l'Espluga. “Però només quan em truquen, a l'estiu, vacances de Nadal i dies puntuals”, explica. En general, els joves es troben majoritàriament en llocs de treball precaritzats, segons l'estudi de Huesca, això vol dir que tenen contractes temporals i reben salaris més baixos que la resta de la població, segons dades de l'INE i l'Idescat.

“El meu cercle sempre ha treballat en llocs que estan mal pagats, a la restauració, tenint cura d'infants, o com a monitors de lleure, que no són les feines millors pagades del món. Però la gent més gran s'ha anat buscant el seu lloc dins del poble i al final tenen un bon sou”, comenta la Marta esperançada amb el seu futur. “Els joves tenim unes feines de merda sempre, a tot arreu. Jo a l'estiu soc animadora sociocultural, i al càmping de Montblanc tenia uns horaris que feia voltetes durant el dia”, afegeix la Blanca.

La Lydia fa de cambrera a l'Art Restaurant i és una dels pocs afortunats que, com la Marta i el Josep Maria, treballen a l'Espluga de Francolí. “Jo he tingut sort, perquè uns amics de la família em van preguntar si volia treballar, vaig provar i m'he quedat. Però és difícil, tens

més probabilitat de trobar feina a Montblanc que no a l'Espluga, aquí els comerços cada vegada tanquen més aviat i moltes vegades només tenen un treballador, tot va cap a baix", lamenta.

A la comarca, però la situació és força millor. A la Conca de Barberà el 2022 només hi havia 855 persones desocupades segons dades de l'Idescat, això suposa un atur del 8,75% sobre la població activa total al municipi. Una taxa d'atur que es trobava més d'un punt per sota de la taxa d'atur total a Catalunya en el 2022 (9,88%). "La Conca viu en una quimera, som una de les poblacions rurals amb més ofertes de treball de tota Catalunya", explica l'Antoni.

Tot i això, pel que fa als joves d'entre 16 i 29 anys, el 2020 la taxa d'atur s'elevava fins al 17,1%, 7 punts per sobre de la dada genèrica, d'acord amb el Pla Local de Joventut de l'Espluga de Francolí publicat per l'Ajuntament.

Actualment, l'empresa de l'Antoni ha optat per captar joves de la Conca del Barberà perquè es quedin treballant al territori. "Estem començant projectes per retindre talent d'aquí, volem captar tots els enginyers perquè vinguin a treballar amb nosaltres perquè són pocs i hi ha molta competència amb les empreses del sector. També crec que s'ha de potenciar més l'empresa a l'Espluga per atreure tota aquesta gent que vulgui vindre a viure al poble".

"Des de la Regidoria de Treball, Indústria i Comerç local de l'Ajuntament de l'Espluga de Francolí s'està impulsant més indústria al poble perquè hi hagi més llocs de treball", explica Gili. L'ajuntament intenta donar resposta a aquesta manca de llocs de treball al poble. "Som molts joves que busquem feina dins del mateix municipi i hi ha unes places limitades", assegura el Jordi.

A més, els pocs joves que aconsegueixen trobar una feina que els agrada a l'Espluga es troben amb la dificultat afegida de l'habitatge. "No hi ha cases", sentència la Marta rient, "les que hi ha es lloguen molt cares. Llavors si el jovent es vol independitzar el que fan és que s'ajunten tres o quatre i comparteixen pis, si no és insostenible. Comprar una casa també és inviable perquè les que hi ha són velles i estan en mal estat i reformar-les també és insostenible pels joves".

"A l'Espluga hi ha un gran problema de falta d'habitatge, nosaltres volem atreure talent tant de la Conca com de fora la Conca (prioritzant els perfils del territori), però l'oferta de pisos és bastant ínfima. Llavors potser hi ha molta gent que vol vindre, però no té una casa o un pis on vindre", assegura l'Antoni.

La problemàtica de l'accés a l'habitatge dificulta que els joves espluguins es puguin emancipar. L'emancipació és un problema estatal, ja que la mitjana d'edat d'emancipació dels joves espanyols el 2023 era de 30,4 anys segons dades de l'Euroestat, aquesta xifra ha anat pujant progressivament des del 2009. A Espanya, la taxa d'emancipació juvenil ha arribat al seu mínim històric amb un 14,8% segons dades de l'Observatori d'Emancipació del Consell de Joventut d'Espanya.

En el cas de l'Espluga, només quatre dels 10 joves entrevistats s'han emancipat, el Josep Maria Rosell i l'Antoni Carreras de 35 anys, l'Arnau Roig de 27 i el Ferran Lozano de 28. Tres viuen amb la seva parella a l'Espluga de Francolí, i només l'Antoni viu sol a Tarragona.

Gili afirma que solucionar la problemàtica de l'habitatge és un dels objectius de l'equip de govern per a aquest mandat. L'ajuntament té pendent des del 2019 unes obres per renovar la caserna de la Guàrdia Civil i transformar-la en allotjaments de lloguer social per a joves, segons La Vanguardia. Aquesta actuació s'engloba dins del Programa d'Actuació Municipal d'Habitatge de l'Espluga de Francolí 2021-2025, tot i això, les obres encara no han començat.

“Estem intentant buscar una solució perquè el projecte tiri endavant i construir”, explica Gili. Des de l'Ajuntament també es planteja la possibilitat “d'arreglar pisos al Casc Antic perquè passin a ser de lloguer i així el jovent poder, com a mínim, trobar un primer habitatge”. La problemàtica de l'habitatge és una de les poques necessitats del jovent de l'Espluga de Francolí que els mateixos joves no han pogut resoldre.

“A l'Espluga falta algun sindicat o espai d'habitatge perquè hi ha molta necessitat per part dels joves que ens volem quedar a viure aquí”, demanda l'Ingrid. La jove culpa els fons voltor d'aquesta manca d'habitatge accessible, ja que han transformat vivendes buides en pisos turístics “on la gent de ciutat pugui anar a descansar”.

Transgressions culturals contra els rols tradicionals

“Si tenim una necessitat els joves ens ajuntem i la solucionem”, assegura la Marta. Aquest és el cas de la Setmana de la Joventut organitzada per Auvènguen, el festival No Callarem organitzat per l'Associació Muralla Carquinyoli i el sopar d'Ovelles Esgarriades organitzat pel col·lectiu amb el mateix nom. Aquests neixen com a resultat de la necessitat d'oci, tant diürn com nocturn, per part d'aquesta franja d'edat.

L'oferta de lleure nocturn a l'Espluga de Francolí és força limitada. Pel que fa als espais només hi ha un pub musical, el Xenón, un petit club situat a l'avinguda de Catalunya, a pocs metres del Casal. El Xenón només obre els caps de setmana i en dates assenyalades, com la nit de Nadal, per Carnaval o per la festa major de l'Espluga, i és en aquestes últimes quan s'omple al complet.

El Bar del Casal, també acull una *jam session* mensual amb força èxit entre el jovent. Però per anar a una discoteca pròpiament dita els joves han de moure's fins a Montblanc, tot i la inexistència de transport públic nocturn que connecti ambdós municipis.

“Jo no acostumo a sortir gaire de festa perquè anar a una discoteca no m'atrau, soc més de sortir a les festes del poble”, explica el Jordi, membre d'Auvènguen. Tot i que la Marta tampoc no trepitja la discoteca cada cap de setmana, valora la importància del lleure nocturn per als joves de l'Espluga “per l'ambient que es genera al poble, que veus gent que normalment no veus mai i tens l'oportunitat de retrobar-te amb aquestes persones”.

Tot i que la manca d'oci nocturn no és ni de lluny la preocupació més gran dels joves pel que fa a l'absència de recursos a l'Espluga de Francolí, la majoria de festes són organitzades pels voluntaris que conformen l'Associació Juvenil Auvènguen. Aquests intenten organitzar velades cada dos mesos, però assoleixen el màxim d'esdeveniments als mesos de juny i juliol. “A l'Espluga som molt de muntar-nos les festes nosaltres, llavors a l'estiu se'ns acumulen”, explica la Marta.

Per aquest motiu, és estrany veure els joves de l'Espluga, amb prou edat per a beure, fent botellada durant les festes. Prefereixen consumir a les barraques de les entitats, d'aquesta manera els joves que una nit estan darrere de la barra, a la següent festa seran els clients i a l'inrevés. “Són festes de família, és a dir, no són festes de grans magnituds, són festes així petites -parlem d'un centenar de persones- que ens coneixem entre tots”, assegura el Jordi.

Els joves se senten generalment identificats amb les festes que se celebren a l'Espluga, tot i que alguns reconeixen que estan més enfocades al públic d'entre 18 i 25 anys. La festa major és l'única festivitat de la qual els joves no participen en la preparació. “Tot i això, l'ajuntament intenta tenir en compte que ens agradi als joves, però molts cops es nota que falta algú jove dins l'equip, per exemple amb els grups. Podrien portar algun altre estil en comptes de portar l'orquestra de cada any”, diu la Blanca entre riures.

Els joves poden gaudir de grups musicals generalment més del seu estil al No Callarem, tot i

que el festival té un origen força diferent de la seva funció actual. El No Callarem va néixer arran de l'1 d'octubre del 2017 de la mà del Comitè de Defensa Revolucionari (CDR) de l'Espluga de Francolí. Es va començar el 2018 fent uns concerts al bar del poble, de petit format, per recaptar diners per la caixa de resistència de l'1 d'octubre.

El projecte es va anar fent gran, i amb l'1 d'octubre cada cop més lluny, el 2022 es va transformar en un festival musical reivindicatiu pel qual han passat grans artistes de l'escena catalana com Xavi Sarrià, Figa Flawas, Al·lèrgiques al pol·len i Cesk Freixas. El festival és totalment autogestionat pel jovent del poble i té l'objectiu “d'oferir cultura a la gent del poble, però també de generar cohesió entre la cinquantena de voluntaris de l'Espluga que, si no féssim aquest festival, no tindriem relació”, assegura l'Arnau, qui també és voluntari.

El No Callarem podria haver desaparegut amb el pas dels anys, però es va transformar en un festival cultural gràcies a l'organització col·lectiva. “Els joves d'un entorn rural volen que aquest sigui visibilitzat des d'un altre espai i per a fer-ho generen un festival de música, això és una transgressió cultural”, explica l'Ingrid. La iniciativa -ara aturada- va tenir un gran impacte al poble, en tant que va donar resposta a una necessitat social i va col·locar l'Espluga de Francolí al mapa de la indústria musical.

Tot i ser un festival autogestionat, el No Callarem, de la mateixa manera que altres activitats organitzades pel jovent de l'Espluga, no podrien ser possibles sense el suport de l'ajuntament, que com a mínim els ha de facilitar els permisos necessaris. “Els ajudem sempre, ja saben que qualsevol acte o festa que vulguin preparar tenen l'ajuntament al seu costat”, assegura Gili, regidora de Cultura i Festes.

Aquesta no és només la visió que tenen des de la regidoria, els joves estan molt contents amb la relació que mantenen amb el consistori. “L'Ajuntament es porta molt bé, dona moltes facilitats a les entitats perquè sap que mantenen viu el poble. Si l'Ajuntament no els hi dones ajudes s'acabarien morint perquè costen molt de mantenir”, exposa la Marta. “A part, el que té l'Espluga és que l'equip de govern de l'ajuntament o està o ha estat a les entitats, llavors és tot molt proper”, afegeix la Blanca.

Aquest també és el cas de l'Orgull Espluguí. L'Orgull Espluguí és una entitat que lluita per donar visibilitat a les persones del col·lectiu LGTBIQ+ a l'Espluga de Francolí, sorgeix de la necessitat de normalitzar i donar veu a aquesta realitat. Cada any el col·lectiu organitza l'Orgull Rural, una festivitat en què se celebra i es reivindica la llibertat i diversitat sexual en

territoris rurals i que es fa coincidint amb la diada internacional de l'Orgull LGTBIQ+.

L'Orgull neix el 2022 d'una conversa intergeneracional al bar del Casal, en la que la frase “estaria molt guapo fer un orgull amb tractors” va acabar convertint-se en una realitat. Les jornades són protagonitzades per una rua, però també inclouen concerts, shows de *drag*, xerrades i taules rodones, amb la participació d'entitats locals com els diables o els gegants i nans.

Aquesta celebració reivindicativa és el primer que li ve al cap als joves del poble en pensar en una transgressió cultural a l'Espluga. Gràcies al naixement de l'Orgull Rural s'ha visibilitzat la diversitat sexual i de gènere al territori. “Jo soc bisexual i he pogut viure completament en llibertat gràcies a l'orgull rural”, assegura l'Ingrid.

Alguns joves expliquen que van ser conscients per primer cop de la diversitat d'expressió de gènere en visitar nuclis urbans. “Falten referents a l'Espluga, si tens una identitat que surt molt de la norma o l'estereotip no hi ha referents i no està gens normalitzat”, lamenta. Amb l'Orgull s'ha donat visibilitat aquesta realitat i s'ha iniciat un procés de normalització.

“L'Orgull neix com a alliberació per reivindicar qui som i que no som menys rurals ni menys de poble per tenir la identitat o preferència sexual que tinguem”, conclou l'Ingrid. La Marta concorda amb la seva companya i assegura que l'Orgull Rural ha estat un abans i després a l'Espluga, “a partir d'això molts joves han fet el pas d'obrir-se”.

La generació dels nascuts a finals dels 90 van viure la seva sexualitat de forma força diferent durant la seva joventut, “ha sigut un tema quasi tabú molts anys”, explica el Ferran, nascut el 1997. “Tenien la sensació de no poder-ho dir, d'haver d'amagar-ho”, afegeix la Marta, qui col·labora de manera continuada amb l'Orgull Espluguí.

La Marta, el Ferran, la Blanca i l'Ingrid fan de caps a l'Agrupament Escolta Estornell, on també treballen per educar infants i joves en el respecte i tallar els prejudicis socials, sobretot al poble. Mitjançant activitats i dinàmiques van generant petites transgressions culturals a les vides d'infants i jove. “Moltes vegades és sense ser-ne conscients, per exemple jo puc banyar-me sense part de dalt, i no li dono importància, però les infants sí”, exposa la Marta.

La generació de la Blanca, en arribar a ser caps, van protagonitzar una transgressió a l'estructura de l'agrupament. Van acabar amb l'estructura jeràrquica segons la qual les caps que conformaven l'equip d'agrupament prenen totes les decisions. Van establir un model

assembleari en el qual totes les decisions passen pel consell de caps. “És un canvi que ja s'havia fet a Barcelona, però a la demarcació de Tarragona no s'havia fet mai”, recorda la Blanca.

L'agrupament escolta no és l'única entitat que ha viscut una transgressió en els darrers anys. Des de fa tres anys la batucada dels diables compta, per primer cop en la seva història, amb una dona a càrrec de la caixa. “L'armadura per portar la caixa no està feta per a dones i després d'una estona fa mal”, expliquen des de la colla. Així i tot, la jove encarregada porta orgullosa la seva armadura durant l'hora que acostumen a durar les cercaviles.

Una altra entitat, la creació de la qual ja va suposar una transgressió, és el jardí popular autogestionat Arrel. L'Arrel es va fundar fa quatre anys amb l'objectiu d'esdevenir un espai popular amb una oferta d'oci diversa i accessible per a tothom. Algunes de les activitats que s'han fet fins ara han estat cinefòrums, dinars populars i taules rodones, entre d'altres.

Aquestes transgressions culturals demostren que a l'Espluga de Francolí s'han desenvolupat noves ruralitats. Les noves ruralitats presenten una característica comuna que és un trencament respecte de la mentalitat tradicional i els estereotips que han acompanyat la ruralitat tots aquests anys.

Aquestes noves ruralitats, equiparades socialment i culturalment amb els nuclis urbans, d'acord amb l'Atles del món rural 2022, són producte de la combinació de les tendències homogeneïtzadores globals i els moviments migratoris de nuclis urbans cap a nuclis rurals. “Ara mateix la vida que fa una persona a Barcelona, és la que jo faig aquí l'Espluga. Ser rural no vol dir que vagi a treballar al camp cada dia”, assegura la Blanca.

Si ve els joves de territoris rurals com l'Espluga de Francolí es veuen obligats a abandonar el territori i emigrar cap a les ciutats per a continuar els seus estudis o per aconseguir un determinat lloc de treball, fa dues dècades que s'està detectant un patró de gent jove que emigra de les ciutats cap als pobles amb l'objectiu de desenvolupar els seus projectes professionals i de vida, segons l'estudi *Género e innovación en los nuevos procesos de re-ruralización en España*.

Aquest és el cas de l'Arnau Roig, qui després d'estar sis mesos treballant a la ciutat de Roseburg, als Estats Units, ha tornat a l'Espluga perquè té clar que en algun moment agafarà el relleu del celler familiar. De la mateixa manera, el Josep Maria Rosell i la seva parella van decidir tornar-se de Lleida capital per criar els seus fills al poble.

Tot i el desenvolupament de les noves ruralitats, que presenten noves masculinitats i noves feminitats, encara hi ha estereotips que perpetuen els rols de gènere tradicionals a l'Espluga de Francolí. Segons l'estudi *Mujeres víctimas de violencia de género en el mundo rural* realitzat per la Federación de Asociaciones de Mujeres Rurales en col·laboració amb el Ministeri d'Igualtat, als territoris rurals la violència de gènere es manifesta acompanyada d'una greu invisibilització, normalització i estigmatització.

El fet que a un poble la gent es conegui més entre ella provoca una major difusió de rumors i tafaneries, segons coincideixen l'estudi *Jóvenes de entorno rural: un lienzo pintado por la subjetividad y las aspiraciones de vida* que analitza la socialització de joves rurals catalans i l'estudi de Huesca.

Això al mateix temps genera una invisibilització de les violències, ja que les víctimes opten per no explicar les seves vivències per por de ser subjectes de les xafarderies. Amagar aquests fets ajuda a normalitzar-los, ja que es percep com una reducció de la seva importància. I paral·lelament, el que es descobreix acaba portant a l'estigmatització i s'acostuma a encasellar les víctimes en adjectius despectius per les seves accions.

Tot i això, a la societat de l'Espluga es generen bombolles de pensament alienes a aquesta normalització de la violència, un exemple és el consell de l'Agrupament Escolta Estornell, gent "superoberta" que treballa de manera diària per fer front aquests prejudicis. "Jo no vaig viure una sexualitat oberta, ni en l'àmbit familiar ni d'amistats. El cau va ser primer dels primers espais que em van fer educació sexual i van obrir aquesta porta de la vergonya", recorda l'Ingrid.

Tot i això, les caps han identificat comportaments i comentaris masclistes entre els adolescents de l'agrupament, sobretot per part de nois. "Estem una mica intoxicats tots plegats", reconeix el Josep Maria, "per com ens hem criat i pel que hem sentit a les taules amb la família durant molts anys, de vegades et porta a pensar el que pensen els teus pares". En el cas del Josep Maria va ser la seva parella i alguns amics de la universitat els que li van fer "veure que per aquí no anàvem bé".

Si bé les persones grans de l'Espluga de Francolí compleixen amb l'estereotip de ser més reticents a aquests cavis socials, els joves del poble s'han trobat amb una homogeneïtzació dels rols tradicionals de gènere entre els i les adolescents. "Les meves nenes del cau estan hiperfeminitzades, suposo que per la influència de les xarxes socials", explica la Marta.

Segons la Lydia de només 16 anys els prejudicis de gènere estan més estesos entre els adolescents que entre la resta de la població. “Un home es pot embolicar amb qui vulgui i no el jutjaran, sinó que l’incitaran, no passarà res, però una dona ja se li ha de ficar l’etiqueta de puta”, denúncia sense titubejar.

Aquesta homogeneïtzació dels joves no és un fenomen exclusiu dels territoris rurals, sinó més aviat una tendència global provocada per l’accés a determinats discursos a les xarxes socials, segons la Comissió Europea. L’Espluga de Francolí no és un municipi àlien a aquesta problemàtica, i la globalització i les immigracions des de nuclis urbans han tingut efectes negatius en el poble, per exemple les joves es queixen d’una pèrdua del sentiment i elements de pertinença al territori.

Alguns critiquen els canvis a les cartes dels restaurants, a causa de la quantitat de turistes que dinen al poble quan van d’excursió els caps de setmana. “La nostra carta ja no està feta amb les nostres paraules, sinó que està feta amb paraules que coneix la gent de ciutat. Per exemple, aquí el que coneixem com les bajoques, ara a la carta està com a mongeta verda”, lamenten.

Tot i això, els joves asseguren que no s’ha donat un boom d’immigració de les ciutats cap a l’Espluga de Francolí. De fet, l’any 2022 l’Espluga va registrar 187 immigracions i 129 emigracions, donant lloc a un saldo migratori total de 58 moviments, segons dades de l’Idescat. “De la meua generació -dels 90-, molts hem anat a estudiar fora i hem tornat a fer la família aquí. Això sí que ho he vist, però gent de fora que hagi vingut expressament a l’Espluga jo crec que no s’ha vist massa”, assegura el Josep Maria.

Amb la dificultat afegida de l’habitatge no és d’estranyar que l’Espluga no sigui el destí preferit dels “neorurals”, gent de ciutat que emigra a territoris rurals fugint del ritme accelerat de la ciutat i buscant la idíl·lica i tranquil·la vida del poble. “No s’han creat hostals ni res així nous per atreure turistes”, assegura la Blanca.

“Pot ser que sí que hi hagi alguna família de Barcelona que hagi baixat aquí a l’Espluga a viure o a tenir una segona residència per passar-hi una temporada. Per exemple, l’Oriol Junqueras té una segona residència aquí. Però és això, gent que baixa a passar una temporada per desconnectar, però viure-hi com a tal no”, explica el Jordi.

El jovent defensa que l’Espluga és massa petita per a viure aquest boom de neorurals, creuen que Montblanc, en ser un territori més gran, amb més possibilitats de feina i més oferta

cultural haurà atret la majoria de migrants. Tot i això, el Ferran assegura que a l'Espluga també "ha passat, hi ha casos de gent que han vingut a viure i que els hem acollit molt bé", assegura.

El jove creu que la gent que ve de ciutat de vegades "té un nivell cultural més gran" i per aquest motiu "se l'escolta més al poble". Això també pot tenir un efecte negatiu, "si la gent es queixa, per exemple que li molesten les campanes com ha passat en alguns llocs o perquè fa pudor del cap de setmana, quan s'estan adobant els camps", afegeix. Però sembla, que de moment no és el cas de l'Espluga de Francolí.

També hi ha el cas contrari, famílies de l'Espluga que per necessitat han de viure i treballar a ciutats com Tarragona o Barcelona, però que volen que els seus fills i filles continuen arrelats al poble i no trenquin amb aquest sentiment de pertinença. "A l'agrupament tenim algun nen que viu a Barcelona i els pares el porten cada setmana perquè vingui al cau", explica la Marta.

Les entitats, el mirall dels joves

El canvi de nom del Museu Terra, anteriorment Museu de la Vida Rural, també ha estat percebut per alguns joves com una amenaça cap al sentiment de pertinença al poble. "Ho veig com una transgressió negativa perquè jo soc molt del poble. El nom Museu de la Vida Rural definia el que és el museu de l'Espluga, un museu rural, en canvi, Museu Terra em sembla massa ampli, hi ha molts tipus de terra", expressa la Lydia al respecte.

Alguns joves acusen la Fundació Lluís Carulla d'aplicar els canvis al museu amb l'únic objectiu d'atreure visitants de les grans ciutats, sense tenir en compte l'opinió dels espluguins. "Sembla com que el museu d'aquí ja no té tanta importància", adverteix el Ferran. L'any passat el museu va obrir una sala a Barcelona, coincidint amb el canvi de nom.

"Per mi el museu està perdent aquesta part rural i s'està enfocant més en la sostenibilitat, i no m'agrada perquè el museu neix d'una necessitat i en un context determinat", donar visibilitat al món rural en un moment en què s'està allunyant de l'ull públic, denuncia l'Ingrid.

Alguns joves creuen que el museu s'està adaptant a aquestes noves ruralitats que s'equiparen, segons el darrer Atles del Món Rural, socialment i culturalment amb els nuclis urbans. Aquestes noves ruralitats, però, no tenen característiques definidores ni es manifesten de la

mateixa manera a tots els pobles, d'acord amb l'estudi *Jóvenes de entorno rural: un lienzo pintado por la subjetividad y las aspiraciones de vida*.

El que és segur, és que la ruralitat que es presenta al museu no es correspon amb la realitat dels joves espluguins actuals, no és la seva ruralitat, però, tot i això, li tenen gran estima a aquesta realitat històrica i la volen donar a conèixer. Per aquest motiu, alguns defensen que el Museu s'ha d'actualitzar per atreure visitants, tant del poble com de fora, i així donar visibilitat a com es vivia i treballava al món rural del segle XX.

Tot i això, la majoria de joves reconeixen que no acostumen a visitar el Museu perquè tenen l'exposició permanent "molt vista". L'Antoni, fill d'un coordinador de museus, ho té clar, "totes les exposicions permanents han de crear una mica de curiositat i s'han de renovar de tant en tant. Han de fer una mica d'anàlisi del visitant, de què li agrada, per potenciar-ho. Una millora contínua provoca un increment de visitants als museus".

Les darreres exposicions temporals del Museu Terra presenten aquesta la mirada del centre, fixar-se en el passat per anar cap endavant, entenent la ruralitat com una possible resposta al repte ambiental. Actualment, encara es poden visitar les exposicions: *Plàstic. Genial o pervers?*, *Dues pedres. Paisatges persistents* sobre la tècnica constructiva de la pedra seca, i *Paissatge natural, sonor i humà de l'Espluga de Francolí* que presenta el municipi des del punt de vista d'infants i joves.

Aparco el cotxe sempre al pàrquing que hi ha a l'altre costat del carrer i travesso la carretera de Montblanc fins al Museu Terra. L'edifici nou s'alça per sobre tots els habitatges propers, amb un estil minimalista i modern que xoca amb l'habitatge familiar de Lluís Carulla, fundador del Casal de l'Espluga de Francolí i del Museu Terra, una edificació del segle XVII. Potser és una metàfora arquitectònica de l'objectiu del museu, centrar la mirada en el passat, per entendre com hauria de ser un futur més sostenible.

L'exposició permanent està repartida pels 5.500 m² de recinte. En entrar els visitants es troben amb una acollidora terrassa exterior on poden gaudir del sol. A través de les portes de vidre s'accedeix a la recepció i botiga del museu. La visita inicia amb un petit vídeo introductori, i una petita exposició de modelisme de moments històrics.

A continuació s'avança cap a una sala plena de màquines immòbils. El soroll d'aquestes inunda l'estança gràcies a uns audiovisuals que expliquen el procés de producció del vi, la farina i l'oli. El so incessant de les màquines i la poca llum fan la sala acollidora i un xic

angoixant tot a l'hora. Em sento petita davant les enormes eines.

Les parets, decorades amb colorits murals, m'acompanyen en un recorregut que es va il·luminant a mesura que avanço. Allunyant-me de l'agricultura arribo a diferents professions, apotecaris i cosidores, però també fusters i ferrers, sota el so de la fusta tallada i el metall picat. Professions que li queden molt lluny als joves espluguins, i que segons ells són la vida dels seus avis i besavis.

Travesso fins a arribar a la llar. Taules parades amb plats, pa i porró al costat d'una llar de foc. En arribar a l'habitació m'espanto en agafar-me per sorpresa les respiracions que venen de darrere el llit.

Baixo els tres o quatre pisos que he pujat i surto a una sala enorme, em rodegen carretons i vehicles. De nou, la seva mida em fa sentir petita. Surto a l'exterior i el sol em toca a la cara. Les plantes de l'hort brillen i es mouen al ritme d'un vent que m'eriça la pell. La part final de la visita presenta una gran varietat de flora i fauna de la zona, així com unes eines una mica més modernes. És la sala de la revolució verda: una revolució que va suposar un canvi per a la pagesia.

Un cop completada la visita pujo a una de les sales amb més llum del museu i espero un parell d'entrevistats. Quan arriba el primer, el Josep Maria, un jove apicultor espluguí, ho fa acompanyat d'una de les treballadores del museu que li indica el camí. Escolto com li reconeix que fa tres anys que no trepitja el recinte.

Tot i que tots els joves de l'Espluga de Francolí han estat algun cop el Museu Terra per voluntat pròpia, és a dir, sense que la visita sigues organitzada pel centre escolar o pels seus pares, la majoria reconeix no anar-hi des de fa força temps, mesos o, fins i tot, anys. Altres, però acudeixen a les activitats i jornades que s'organitzen, o van a veure les exposicions temporals, passant pel museu un cop cada un o dos mesos.

“El darrer cop que vaig venir va ser per casualitat”, m'explica el Josep Maria més entrada l'entrevista, “ens vam trobar uns amics que venien amb els nens i ens van convidar”. El jove es mira la sala i afegeix “quan ho visito sí que penso ‘joder, per què no vinc més?’”.

Els joves van venint a veure les exposicions temporals, o als esdeveniments i jornades que s'organitzen, però deixen l'exposició permanent apartada. “Jo ja l'he vist 2 o 3 cops, llavors no cal més”, explica la Blanca, qui fa anys que no la trepitja. Culpen les escoles de la seva

falta d'interès, ja que gràcies a les visites obligatòries dels centres educatius ja saben que els hi espera a l'exposició permanent, per això prefereixen atendre els actes ocasionals.

Tot i això, segons explica Gili, que ha treballat en col·laboració amb el Museu com a regidora de Cultura, aquestes visites obligatòries tenen un sentit. “Com és una exposició que van a veure des de petits, és un tema que ja han tocat molt a la infantesa, que han anat amb l'escola, i quan tornen a anar que ja són adolescents, potser ho poden entendre més i ampliar la informació”.

Alguns joves, en el moment de l'entrevista, havien visitat el museu feia poc més de tres setmanes per assistir a l'homenatge a Enric Martí, ferrer de l'Espluga, al qual van acudir ferrers de tota Catalunya. La jornada va ser protagonitzada per una exposició sobre la vida de Martí i la seva família, ferrers de diverses generacions.

El Jordi, estudiant de periodisme, acudeix al museu ocasionalment per cobrir les cròniques dels esdeveniments que es fan. Poc abans de l'entrevista va acudir a la visita de Ramon Espadaler, conseller de Justícia, qui va inaugurar l'exposició temporal ‘Pagesos contra Franco’ sobre el paper clau de les revoltes pageses contra la dictadura. “Com a públic sí que fa bastants anys que no hi vaig”, reconeix.

L'Ingrid tampoc no hi va “cada setmana”, però va haver-hi un temps en què tenia una vinculació molt més activa. “Quan vaig fer el TDR em van ajudar molt, em van oferir un espai i recursos”, recorda amb estima. La darrera exposició temporal que va visitar va ser Tros de Dona, amb amigues. “Una exposició de la vida de les nostres àvies”, la defineix la Blanca, una de les amigues. Tros de Dona va ser una exposició temporal que va visibilitzar el paper de la dona al món rural i al treball al camp.

Les joves de l'Agrupament Escolta Estornell van acudir com a entitat a l'homenatge al mossèn Palacín en la presentació del seu llibre *L'Escoltisme que jo he viscut*. El mossèn és el fundador de l'agrupament escolta de l'Espluga i del de Montblanc.

L'Institut Joan Amigó organitza exposicions dels alumnes cada curs per apropar el Museu Terra als adolescents. La Lydia va anar per darrer cop al museu per exposar un treball de plàstica de quart de l'ESO, ja fa un any. “De petita me'n recordo que el meu pare em portava i ens ho passàvem molt bé mirant els animallets, però ara ja ho he vist tantes vegades que no em crida”, reconeix.

La majoria dels joves de l'Espluga de Francolí s'enfronten a una paradoxa amb l'exposició permanent del Museu Terra, els encanta, no volen eliminar-hi res, però no saben per quin motiu, fa anys que no la visiten. "La gent del poble no acostumem a anar perquè hem anat durant tota la vida, però el museu té una funció molt important que és la visibilització de tota aquesta part rural i agrària identitària de l'Espluga", afirma l'Ingrid, tot i reconèixer aquesta realitat identitària és la dels seus avis, no la seva.

L'Arnau i el Ferran coincideixen que des de l'ampliació del museu els agrada més el circuit. "És molt més interactiu i està més actualitzat tecnològicament", expliquen. "Als turistes que venen al celler els recomanem molt el museu, perquè sempre està bé tindre present una mirada al passat per encarar el futur", comenta l'Arnau fent referència al lema del museu: *Per saber on anem, cal saber d'on venim*.

Tot i això, el museu és conscient que la ruralitat tradicional dista molt de ser la realitat dels i les joves espluguines, per aquest motiu intenta adaptar-se a aquestes noves ruralitats que s'equiparen amb el món urbà.

Segons l'estudi *Jóvenes de entorno rural: un lienzo pintado por la subjetividad y las aspiraciones de vida* aquestes noves ruralitats presenten una revalorització de l'agricultura, principalment mitjançant noves tècniques de treball més ecològiques, potser és en aquest sentit com cal "saber d'on venim" per "saber on anem".

"Al museu hi ha una gran representació de com és el món rural. De l'agricultura i de la ramaderia, que són els dos sectors que més ens representen aquí a la Conca. Igual que tot el sector vinícola que tenim", explica el Jordi. "Representa molt bé el poble, està molt bé per ensenyar com era l'Espluga a algú que vingui de fora", afegeix l'Eduard.

Als joves els agrada l'exposició permanent i creuen que representa molt bé la vida a l'Espluga abans, i que això és el que ha d'estar representat i el que s'ha de reivindicar, però no els interpel·la ni els crida. El final de l'exposició s'apropa més a l'actualitat, amb eines més recents, però, tot i això, hi ha molta distància entre aquestes peces i els joves que resideixen avui dia al poble.

"Jo no ho he viscut, però no crec que les joves d'aquell moment se sentissin gaire representades, jo ara no m'hi sento", diu la Marta. Els joves d'avui expliquen que no estan tan endinsats en els oficis món rural, entesos com l'agricultura i l'artesanía, com ho estaven els seus avantpassats. "Els joves de l'Espluga segurament no sabrem distingir una tomaca

d'una altra, vivim bastant desvinculats”, assegura l’Ingrid.

Aquesta desvinculació pot ser resultat de les revolucions tecnològiques que va patir el camp en l’època dels avis d’aquests joves. Amb aquestes revolucions, aquelles persones ocupades en l’agricultura es van haver d’adaptar a la utilització de noves tècniques que, segons l’autora i activista rural Vanessa Freixa, “els desconnecten de la terra”. D’aquesta manera, molts dels coneixements tradicionals no han traspassat les generacions.

“És cert que avui en dia hi ha alguns joves que s’hi dediquen al camp, però no crec que el Museu Terra ho representi ara mateix”, planteja el Jordi. El jove posa en dubte que el museu representi el món rural d’avui i les innovacions tecnològiques actuals. “Hi ha poc de modernitat”, coincideix la Blanca.

“L’exposició permanent presenta un tipus d’Espluga que ja no és una realitat”, explica l’Ingrid. Els joves són conscients que l’Espluga de Francolí, tot i ser un municipi tradicionalment agrícola, forma part d’una comarca industrial, amb un 28,6% més d’autònoms del sector industrial que de l’agrícola, segons dades de l’Idescat.

D’acord amb l’article *La desruralització del món* de Josep Pérez, la indústria ha superat a l’agricultura, i són poques les persones que avui dia prefereixen dedicar-se a la terra i mantenir el negoci familiar, per sobre de dedicar-se als sectors secundari o terciari. “Em trenca el cor dir-ho, però realment hi ha pocs joves de la nostra generació que hagin decidit quedar-se amb les terres dels avis”, lamenta l’Ingrid.

Molts joves troben a les exposicions temporals la clau per apropar el museu a la seva generació. En preguntar els joves que es podria fer perquè es trobessin més representats al Museu Terra la seva resposta ha estat clara: “Les entitats”.

La joventut de l’Espluga proposa una exposició de les diferents entitats que coexisteixen al poble per sentir-se més identificats amb el museu. “Que fos una exposició interactiva on cada jove pogués aportar la seva experiència com a jove a l’entitat que està”, ha posat la Marta sobre la taula. “Que hi hagués material de cada entitat, per exemple un cap gros”, proposen.

Els joves ideen una exposició que expliqués l’origen i altres fets històrics importants de les diferents entitats que conformen el municipi, però a la qual també es pogués interactuar amb objectes d’aquestes organitzacions. “Molts cops inclús la gent que estem a entitats no

coneixem com funcionen les altres, i estaria guai”, opina el Ferran.

Alguns, però, no es decideixen de si aquesta hauria de ser una exposició temporal, o si hauria d'entrar a formar part de l'exposició permanent. “Si ha de ser temporal no crec que faci molta força, s'ha de fer una exposició permanent perquè les entitats són l'ànima del poble”, defensa el Jordi. “L'hoquei aquest any celebra el 60è i es podria fer una exposició temporal per l'aniversari, però incloure-la dins del que és la vida rural... potser no”, contradiu el Josep.

“Mai hi ha hagut cap exposició que reculli l'evolució d'una entitat al poble, per exemple els bastoners de l'Espluga són una de les primeres colles que neix mixta directament”, explica l'Ingrid.

La colla de l'Espluga neix mixta en el renaixement del 1997. La colla de bastoners de Montblanc, una ciutat gran en comparació a l'Espluga, i molt propera, no va esdevenir mixta fins a l'any 2020. “Tenim totes aquestes característiques peculiars que seria molt *xulo* que quedessin recollides en un espai tan important com el museu”, afegeix.

“A l'exposició permanent manca la part social, estaria bé parlar de les festes tradicionals, perquè és una part d'història cultural que és guai”, defensa el Ferran, amant de la història. “Als llibres d'història de l'Espluga hi ha molta cosa i és *xulo* veure que s'ha perdut i que no”, afegeix. “Estaria bé incloure totes les festes que amb els anys s'han perdut, com la plantada del xop que ara s'ha recuperat”, coincideix el Josep Maria. Les entitats són llavors una part fonamental d'aquestes festivitats i celebracions.

Com ja han explicat els mateixos joves, “sense les entitats no hi hauria poble” i sense joventut no hi hauria entitats.

Les xarxes d'associacionisme que es formen a l'Espluga de Francolí són molt importants pels joves, perquè els ajuda a estar cohesionats entre ells i a mantenir el sentiment de pertinença al territori. Però també perquè, mitjançant l'autogestió, els i les joves han fet del seu poble rural un municipi on se senten còmodes i del que estan orgullosos de formar-hi part.

6. CONCLUSIÓ

En aquest reportatge s'ha narrat com és viure sent jove en un territori rural, concretament a l'Espluga de Francolí, amb l'objectiu de facilitar al Museu Terra una imatge entenedora de la

percepció d'aquests joves sobre el seu municipi i el mateix museu. El reportatge s'ha construït a través de quatre blocs que presenten la percepció de la joventut envers les entitats; els serveis; les transgressions; i el Museu Terra.

Del primer bloc s'ha extret que les estructures de les entitats de l'Espluga de Francolí estan sustentades pels joves, ja que formen el gruix de participants de la majoria d'entitats culturals i de lleure. Aquest fet trenca amb la idea que els joves dels municipis rurals no participen activament al poble. Les entitats tenen molt de pes a l'Espluga, ja que organitzen o col·laboren en la realització de festivitats i celebracions.

Així mateix, les entitats són un nexa pels joves, ja que faciliten la cohesió social entre persones que no comparteixen altres espais, i, alhora, augmenten el seu sentiment de pertinença al poble, el que demostren amb actes com el sopar d'ovelles o la recuperació de la plantada del xop. Tot i això, les entitats es troben de manera cíclica en crisis de relleu, ja que molts joves es veuen obligats a marxar del municipi per continuar els seus estudis o trobar una feina del seu àmbit.

Del segon, es conclou que la socialització a l'Espluga és senzilla com s'assumeix de la socialització en entorns rurals, i que el punt de reunió per excel·lència al municipi és el Bar del Casal. Això s'entén, ja que el casal és el centre amb major oferta de lleure amb una gran diversitat d'activitats culturals i esportives. Els joves espluguins consideren que per la mida del poble l'oferta de lleure que tenen és suficient, però lamenten l'absència d'alguns esports, com el bàsquet, la natació o el futbol sala.

Es posa en manifest la necessitat de sortir del municipi per poder accedir a determinades activitats culturals amb una oferta massa baixa al municipi, com el cinema i el teatre, així com per poder cursar estudis superiors o trobar determinades feines del sector de serveis. A causa de la precarietat del transport públic de l'Espluga de Francolí, i de la Conca en general, es fa imprescindible tenir vehicle propi. A més, els joves de l'Espluga també denuncien la problemàtica d'accés a l'habitatge.

El tercer bloc profunditza en com els joves s'autogestionen per donar resposta a les seves necessitats. Davant la manca d'oci nocturn adreçat a ells neixen el No Callarem i les activitats organitzades per Auvènguen. Dels mateixos joves sorgeix la iniciativa de l'Orgull Rural, que visibilitza una realitat fins al moment amagada, i es transforma en la major transgressió cultural dels darrers anys a l'Espluga. Les entitats també protagonitzen petites transgressions

com és el cas de l'agrupament escolta, la batucada dels diables i el col·lectiu L'Arrel.

Tot i això, s'observa una homogeneïtzació dels rols tradicionals, sobretot per part dels adolescents, el que perpetua la invisibilització i estigmatització de les violències, un comportament estès pels territoris rurals espanyols. Aquesta homogeneïtzació és causada pels efectes de la globalització, que al mateix temps ha provocat canvis al poble, com amb les bajoques, amenaçant l'arrelament d'aquests joves al poble.

Finalment, del darrer bloc s'extreu com el canvi de nom del Museu Terra també és percebut pels joves com una amenaça al sentiment de pertinença al poble. El museu obre el debat respecte de quina és la nova ruralitat dels joves espluguins.

Pels joves del poble el Museu Terra és molt important perquè mitjançant l'exposició permanent dona visibilitat a la ruralitat del segle XX, la ruralitat dels seus avis, i que ells reclamen com a element identitari del municipi. Reclamen aquesta ruralitat com a seva, però al mateix temps no s'identifiquen amb ella ni els interessa.

Als joves els hi genera contradiccions que el museu vulgui mantenir aquesta ruralitat que ja no és la seva realitat, i actualitzar-se alhora. Volen sentir-se més identificats amb l'exposició i amb el museu, i coincideixen que per sentir-se representats necessiten passar per les entitats.

Els joves proposen una exposició que doni visibilitat a les diferents entitats que coexisteixen al poble, proporcionant una cronologia d'aquestes, amb imatges i elements interactius propis de cada entitat, com una maça de diables, un fulard del cau, un nan dels gegants, etc.

D'aquesta manera, aquest reportatge pot ser molt útil pel Museu Terra i pel projecte Diari de Tros que busca repensar l'exposició permanent del museu, ja que s'ha identificat un interès col·lectiu de la joventut espluguina. S'espera que les opinions dels joves siguin considerades a l'hora de repensar i modificar l'exposició, i que si es decideix fer els canvis que proposen els joves, aquests motivin la joventut a visitar el museu.

El reportatge ha permès realitzar una investigació periodística i qualitativa en profunditat, que presenta els fets i opinions dels joves de manera combinada, transformant-se així en un producte fàcil de llegir i accessible, tant pel museu com pels espluguins. El periodisme ens permet comunicar posant les persones al centre i transformant el periodista en un altaveu per les històries que passen al nostre voltant.

Aquest treball m'ha ajudat a comprendre que sempre, a tots els llocs, hi ha històries per

explicar, i que visitar els espais i conèixer bé la gent que entrevistes és imprescindible per garantir la qualitat d'una peça. També he après a organitzar i construir un reportatge llarg i treballat, com mai abans. De la ruralitat, però, encara em queda molt per aprendre, només espero haver aconseguit transmetre l'essència de la joventut de l'Espluga de Francolí.

7. BIBLIOGRAFIA

Ajuntament Espluga de Francolí. (2021, agost 20). *L'Espluga de Francolí*. Recuperat de <https://www.esplugadefrancoli.cat/>

Ajuntament Espluga de Francolí. (2021, octubre 4). *Transport públic - L'Espluga de Francolí*. Recuperat de <https://www.esplugadefrancoli.cat/la-vila/transport-public/>

Ajuntament de L'Espluga de Francolí. (2021). *Pla Local de Joventut 2021-2024*. <https://www.esplugadefrancoli.cat/wp-content/uploads/2021/12/LESPLUGA-PLJ-2021-2024-3.pdf>

Ajuntament de L'Espluga de Francolí. (2021). *Programa d'Actuació Municipal d'Habitatge de L'Espluga de Francolí 2021-2025*. https://www.esplugadefrancoli.cat/wp-content/uploads/2022/02/PAMH-ESPLUGA-DE-FRANCOLI_v17_12_2021_v1.pdf

Aldomà i Buixadé, I., Guerrero i Lladós, M., & Mòdol Ratés, J. R. (2015). *L'actualitat del món rural: els anys de la gran crisi a la Catalunya rural, 2008-2015*.

Aldomà i Buixadé, I., & Mòdol Ratés, J. R. (2022). *Atles del món rural 2022: despoblament o revitalització?*

Aempleo. (2025, gener 22). *Radiografía del desempleo juvenil en España*. Recuperat de <https://aempleo.com/notas-de-prensa/radiografia-del-desempleo-juvenil-en-espana/>

Baylina, M., Villarino, M., Ramon, M. D. G., Mosteiro, M. J., Porto, A. M., & Salamaña, I. (2019). Género e innovación en los nuevos procesos de re-ruralización en España. *Finisterra*, 54(110), 75-91.

BOE.es. (2007, desembre 14). *Ley 45/2007, de 13 de diciembre, para el desarrollo sostenible del medio rural*. Recuperat de <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2007-21493>

Capdevila Murillo, C. (2017). *Jóvenes en el medio rural: Relaciones sociales y expectativas de futuro en la comarca de La Litera (Huesca)* (Treball de Final de Grau, Universitat de Barcelona). Recuperat de <https://diposit.ub.edu/dspace/bitstream/2445/108547/1/TFG-SOC-Capdevila-Carmen-febrer17.pdf>

Carrió Servera, M., Oliver Trobat, M. F., Comas, R., Morro, A., Tudela, L., Mayrata, P., & Serra, C. (2011). *Estudi diagnòstic de la joventut dels municipis rurals de les Illes Balears*.

Celler Rendé Masdeu. (2022, maig 26). *Historia*. Recuperat de <https://rendemasdeu.cat/es/historia/>

Consejo de la juventud de España. (2025, gener 16). *La tasa de emancipación alcanza el peor dato desde 2006: solo el 14,8% de la juventud española vive fuera del hogar familiar*. Recuperat de <https://www.cje.org/observatorio1s2024/>

Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats, & Institut Balear de la Joventut. Observatori de la Joventut de les Illes Balears. https://www.caib.es/sites/objib/ca/n/estudi_diagnostic_de_la_joventut_dels_municipis_rurals_de_les_illes_balears_-60600/archivopub.do?ctrl=MCRST945ZI146676&id=146676

Delegación del Gobierno contra la Violencia de Género, Ministerio de Igualdad. (2020). *Mujeres víctimas de violencia de género en el mundo rural*. Recuperat de <https://violenciagenero.igualdad.gob.es/violenciaencifras/estudios/investigaciones/vg-mundorural/>

Enciclopedia.cat. (s.d.). *L'Espluga de Francolí*. Recuperat de <https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/lespluga-de-francoli>

Eurostat. (s.d.). *Estimated average age of young people leaving the parental household by sex*. Recuperat de https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/yth_demo_030/default/table?lang=en

Díaz Méndez, C. (2005). Aproximaciones al arraigo y al desarraigo femenino en el medio rural: mujeres jóvenes en busca de una nueva identidad rural1. *Papers*, 75, 63. <https://doi.org/10.5565/rev/papers/v75n0.1016>

Freixa Riba, V. (2023). *Ruralisme: La lluita per una vida millor*. Ara llibres.

Fundació Carulla. (2019, novembre 8). *Fundació Carulla*. Recuperat de <https://fundaciocarulla.cat/>

García-Sanz, B. (1999). *La sociedad rural ante el siglo XXI*. Secretaría General Técnica, Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación.

Gencat.cat. (s.d.). *Patrimoni arquitectònic*. Recuperat de <https://invarquit.cultura.gencat.cat/card/12715>

Idescat. (2024, desembre 4). *Matrimonis de persones de diferent sexe segons l'edat de l'home i de la dona*. Recuperat de <https://www.idescat.cat/pub/?id=mat&n=50>

Idescat. (2024, juny 28). *Població. Per la relació amb l'activitat econòmica*. Recuperat de <https://www.idescat.cat/pub/?id=censph&n=270&geo=mun:430542&lang=es&hist=taules%2Fv2%2Fcensph%2F270%2F20184%2Fcom%2Fdata%5Ec%3D2%2C0%2Fr%3D1%2Ft%3D-1c%3B-0dc%3B-2c>

Idescat. (2024, març 25). *Migracions. Totals*. Recuperat de <https://www.idescat.cat/pub/?id=mm&n=5489&geo=mun:430542>

Idescat. (2024, novembre 7). *Salari brut anual. Per sexe i grups d'edat*. Recuperat de <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=basics&n=10400>

Idescat.cat. (2024, octubre 7). *Alumnes residents i llocs d'estudi localitzats*. Recuperat de <https://www.idescat.cat/pub/?id=emoesc&n=8809&geo=mun:430542>

Idescat.cat. (2025, febrer 27). *Població. Per sexe i edat quinquennal*. Recuperat de https://www.idescat.cat/pub/?id=censph&n=539&geo=mun:430542&hist=taules%2Fv2%2Fcensph%2F539%2F5976%2Fmun%2Fdata%3FMUN%3D430542%26_LAST_%3D5%5Ec%3D3%2Fr%3D2%2C0%2Ft%3D-1c%3B0d%2C0%2C4%3B-2c%3B-3c%2Fe%3D0

Idescat. (2025, maig 11). *l'Espluga de Francolí (Conca de Barberà)*. Recuperat de: <https://www.idescat.cat/emex/?id=430542>

Idescat. (2025, març 17). *Edat mitjana al primer matrimoni*. Recuperat de <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=basics&n=10340&tema=llars>

Idescat. (2025, març 31). *Edat mitjana al primer fill*. Recuperat de <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=ue&n=10752>

INE. (2025). *Asalariados con contrato o relación laboral temporal por duración del contrato, sexo y grupo de edad*. Recuperat de <https://www.ine.es/jaxiT3/Tabla.htm?t=4254>

La Vanguardia. (2024, novembre 19). *L'Espluga de Francolí quiere reconvertir su cuartel en pisos de alquiler social para jóvenes*. <https://www.lavanguardia.com/local/tarragona/20241119/10121028/l-espluga-francoli-quiere-reconvertir-cuartel-pisos-alquiler-social-jovenes.html>

Lozano, X. (2021). *El Ball de Bastons*. En Gegants.cat. Recuperat de <https://webs.gegants.cat/esplugadefrancoli/altres-elements-espluguins/el-ball-de-bastons/>

Lozano, X. (2024). *La plantada del Xop*. Gegants.cat. Recuperat de <https://webs.gegants.cat/esplugadefrancoli/altres-elements-espluguins/la-plantada-del-xop/>

Moreira Cezar, M. (2019). *Jóvenes de entorno rural: un lienzo pintado por la subjetividad y las aspiraciones de vida*. <https://ddd.uab.cat/record/203216>

Museu Terra. (2024, gener 18). *Museu Terra*. Recuperat de <https://museuterra.cat/>

Pérez Soriano, J. (2018). *La desruralització del món*. L'Espill, (59), 134-145.

Porcel, S., Gómez, N., & Romero, A. (2023). *Rural i Urbà: migracions, entorn residencial i estructures d'oportunitat*. <https://www.institutmetropoli.cat/ca/estudi/rural-urba-migracions-entorn-residencial-estructures-oportunitat/>

Recaño Valverde, J. (2023). *Despoblació 1.0: la geografia i els factors del declivi demogràfic rural a l'Espanya del Desarrollisme*.

Tarragona Digital. (2023, juliol 19). *Les obres de l'antiga caserna de la Guàrdia Civil de l'Espluga de Francolí ja tenen data d'inici*. https://tarragonadigital.com/societat/obres-caserna-guardia-civil-espluga-francoli-data-inici_1954592_102.html

Whittaker, J. (2024). *ONLINE RADICALISATION*. Migration and Home Affairs, European Commission. https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2023-11/RAN-online-radicalisation_en.pdf

8. ANNEXOS

1. Guió entrevistes per als i les joves

1. Dades bàsiques de la persona

- a. Nom i cognom
- b. Edat
- c. Gènere
- d. Estat civil
- e. Lloc de naixement
- f. Lloc de residència (durant el curs)

2. Experiències vitals i quotidianitat

- a. T'agrada viure a l'Espluga de Francolí? (per què?)
- b. Què és per tu ser jove a l'Espluga?
- c. Pots explicar-me una mica la teva rutina diària?
- d. Estàs cursant o tens estudis superiors? (Què?)
- e. A l'Espluga no hi ha batxillerat ni gaire oferta de cicles formatius, en acabar l'ESO, on vas continuar els teus estudis?
- f. Quines problemàtiques de mobilitat et trobes per viure a l'Espluga?
- g. Ara mateix treballes? (De què? On?)
- h. T'agradaria canviar de professió en el futur?
- i. En diversos estudis de poblacions rurals s'explica que per les dones és més difícil trobar feina al territori. Això passa a l'Espluga?
- j. En general, els joves tenen més problemes per trobar feina, sobretot relacionada amb els seus estudis i que no estigui precaritzada, i això s'agreuja en els territoris rurals. Passa també a l'Espluga?
- k. Amb qui vius a casa?
- l. Quina és la teva principal font d'ingressos?
- m. Quin ha estat el millor dia de la teva vida?
- n. I el pitjor? (en el grau que la persona vulgui explicar)

3. Consum i lleure

- a. Quins plans acostumes a fer amb el teu grup d'amics?
- b. Amb els amics d'un altre municipi fas plans diferents?

- c. Què fas en el teu temps lliure?
- d. Surts de festa? (on i amb qui)
- e. Cada quant surts?
- f. Beus alcohol quan surts de festa?
- g. Fumes quan surts de festa? (fumadors socials)
- h. Per quin motiu surts de festa? (llogar, gaudir amb amics, conèixer gent...)
- i. Quin paper té sortir de festa en la teva vida?
- j. Segons els estudis dels territoris rurals, en aquests municipis acostuma a haver-hi a una manca d'oferta de lleure. Això passa a l'Espluga?
- k. Les festes del poble les fan les joves, creus que et representen?
- l. Practiqués esport? (quin, on, amb)
- m. Quin paper té l'esport en la teva vida?
- n. Creus que a l'Espluga hi ha manca d'oferta d'esports?
- o. Quin tipus de cultura consumeixes (lectura, teatre, pintura, cinema...)
- p. Com consumeixes aquesta cultura? (anar o a casa)
- q. Quin paper té la cultura que consumeixes en la teva vida?
- r. Creus que a l'Espluga hi ha manca d'oferta de cultura?

4. Modernitat i transgressions culturals

- a. T'agradaria quedar-te a viure a l'Espluga?
- b. Fa poc va haver-hi el boom de les noves ruralitats o els neorurals, aquestes persones que emigren o tornen de ciutats urbanes cap a territoris rurals, que suposa una ruptura amb la mentalitat tradicional. Un exemple poden ser empreses noves centrades en l'agricultura ecològica, nous hostatges per atreure turisme o restaurants vegetarians. Heu viscut aquest fenomen a l'Espluga?
- c. En un estudi sobre les relacions socials entre joves que viuen a entorns rurals a Huesca, les entrevistades explicaven que hi havia una tendència a amagar o invisibilitzar la diversitat sexual. Creus que això passa a l'Espluga?
- d. En el mateix estudi s'explica que està molt mal vist que les dones tinguin una vida sexual activa, t'has trobat amb comentaris que reafirmen aquesta situació?
- e. Alguns estudis diuen que les noies que creixen en territoris rurals adopten més comportaments socialment masculins. Estàs d'acord?
- f. Què és per tu la transgressió en un context com l'Espluga?

- g. Algun cop has fet alguna cosa que es podria considerar una transgressió cultural o un trencament amb la mentalitat tradicional?
5. Associacionisme local
- a. Quin és el paper de les entitats al municipi?
 - b. Has format o formes part d'alguna entitat local?
 - c. Com vas entrar a formar-hi part?
 - d. Formes part d'alguna entitat a un altre municipi?
6. Museu Terra
- a. Has estat algun cop al Museu Terra? Antic Museu de la Vida Rural
 - b. Què n'opines del canvi de nom?
 - c. Quan va ser el darrer cop que vas anar? (Vas anar per iniciativa pròpia? Amb qui vas anar?)
 - d. Has participat algun cop d'alguna de les activitats que organitza el museu? (presentació llibres, jornades, tallers...)
 - e. Què n'opines de l'exposició permanent?
 - f. Creus que els joves esteu representats al Museu?
 - g. Creus que les entitats estan representades?
 - h. Què s'hauria de canviar perquè et sentissis representat/da?

2. Guió entrevista Mar Gili, regidora

1. Dades bàsiques de la persona
- a. Nom i cognom
 - b. Edat
 - c. Gènere
 - d. Lloc de naixement
 - e. Lloc de residència
 - f. Partit
2. Museu Terra
- a. Creus que els joves estan representats al Museu?
 - b. Què s'hauria de canviar o fer perquè els joves estiguessin representats?
 - c. Què n'opines de l'exposició permanent?
 - d. Com creus que s'hi poden vincular els joves que han nascut a l'Espluga?

- e. Quin paper té el que explica el museu en els joves de l'Espluga?

3. Opinió i vivències joves

- a. Els joves es veuen obligats a marxar a un altre municipi a fer el batxillerat o formació superior, quines són les polítiques per fomentar que els joves es quedin a l'Espluga?
- b. Molts joves marxen a fer activitats de lleure a Montblanc perquè no troben prou oferta aquí a l'Espluga. Esteu treballant en aquesta problemàtica?
- c. Què enteneu per joventut des de la regidoria?
- d. Què creus que distingeix els joves que han nascut aquí?
- e. Com és la comunicació entre la regidoria i els joves del municipi?
- f. Com és la comunicació entre la regidoria i les entitats de joves?
- g. Els joves, però, estan molt satisfets amb les festes que se celebren a l'Espluga, per quin motiu creieu que és això?
- h. Les joves de les entitats han manifestat que estan molt contentes amb la relació amb l'ajuntament, per quin motiu creieu que és això?

4. Càrrec i Museu

- a. Quant temps fa que ets a càrrec de la regidoria de joventut?
- b. Quines són les principals accions de les quals s'encarrega la regidoria?
- c. Quins són els vostres objectius per aquest mandat?
- d. Teniu moltes tècniques associades a la regidoria?
- e. Teniu separades infància i joventut, per quin motiu?
- f. Quina relació hi ha entre la regidoria i el museu?
- g. Has estat algun cop al Museu Terra?
- h. Quan va ser el darrer cop que vas anar? (Vas anar per iniciativa pròpia? Amb qui vas anar?)
- i. Has participat algun cop d'alguna de les activitats que organitza el museu? (presentació llibres, jornades, tallers, ...)

3. Esquema de redacció del reportatge

Bloc 1	Joves i entitats
Enfocament	Què és ser jove a l'Espluga?

Pàgines	8-10		
Idea	Escena/dada /cita	Descripció	Perquè
Obertura in media res	Escena (demanar foto + entrevista)	Plantada xop	imatge representativa
Idea 1	Cita entrevista Tots 5a	l'Espluga es fonamenta per les entitats	són les q donen vida al poble amb els seus actes
Idea 2	Cita entrevista Tots 5a Eduard 4f Ingrid 2b	entitats portades per joves	són els que suporten l'estructura
Transició	Cita (buscar)	estereotips joves no són responsables	contraidea
Idea 3	cita entrevista Arnau 5a Marta 3i	recuperació plantada del xop	joves sí són responsables i importants a l'Espluga
Idea 4	cites entrevistes Blanca i Jordi 2b Regidora 3e Arnau 2o (riuada + ajuda celler)	que és ser jove a l'Espluga	responsabilitat amb el poble + cohesió
Transició	escena	ovelles	festes tradicionals espluga
Idea 5	cita entrevista Marta 3m Ingrid 3j	explicació funcionament ovelles	joves organitzen els actes per a joves
Idea 6	Explicació Arnau 2b	explicació auvenguen	joves organitzen els actes per a joves
	cita entrevista	auvenguen	q representa per als joves
Transició	dades	quants joves hi ha a l'Espluga	context
Idea 7	cita entrevista Blanca i Ferran 5d Jordi 2a	manca de relleu generacional	a algunes entitats els hi costa trobar relleu

	Lydia 2aj Regidora 3fh		
Idea 8	explicació amb cites entrevistes tots 5c	com entren els joves a formar part de les entitats	la majoria de petits, costa q entrin de grans (= difícil relleu)
Idea 9	explicació + cites Lydia 3e Ferran 3d	joves mitjançant entitats organitzen activitats	per sentir-se representats
Idea 10	cites entrevistes Ingrid i Lydia 2a Eduard 2b Marta i Ingrid 2m Ferran 2c3a	als joves els hi agrada viure a l'Espluga	sentiment de pertinença al grup de joves
	Cita entrevista: Josep 2ak Marta i Blanca 2a Lydia, Antoni, Ferran i Arnau 4a Eduard 2a4b Ingrid 3cd jordi 2c	als joves els hi agrada viure a l'Espluga	oposició a la ciutat
Idea 11	dades	els joves rurals acostumen a emigrar cap a la ciutat	+ oportunitats
Idea 12	cites entrevistes Marta 4a Josep 2ef, 4hj Arnau 2j Ingrid 4ab	els joves de l'espluga es volen quedar a l'espluga?	alguns sí altres no
Transició	explicació	els joves volen marxar per la manca de serveis	

Bloc 2	Joves i serveis
Enfocament	Quins serveis hi ha i quins troben a faltar?
Pàgines	8-10

Idea	Escena/dada /cita	Descripció	Perquè
Obertura in medias res	Escena (Marta)	Bar del casal	imatge representativa
Idea 1	cita entrevista Blanca 2d Lydia, Ingrid i Eduard 3a	bar del casal com a lloc de reunió	
Transició	tots esa pregunta	que fan els joves en el seu temps lliure	
Idea 2	explicació (dades ajunta) + cita entrevista Marta 3jk Blanca 3j Josep 3cij Lydia 3gf Arnau 3acmn Ingrid 3lm	opcions d'activitats de lleure esportiu	activitats ofertes pel casal
	explicació (dades ajunta) + cita entrevista Marta 3o Blanca 3klm Lydia 3ijl Antoni 3pq Arnau 3ps Ingrid 3bop Jordi 3lm Ferran 3mno	opcions d'activitats de lleure cultural	
Idea 3	cita entrevista Marta 3j Lydia 3h Eduard 3k Mar 3cd Antoni i Arnau 3o Ingrid 3n Jordi 2i	manca d'oferta d'activitats esportives	necessitat de la població
idea 3	cita entrevista Marta, Blanca i Jordi 3n Josep 3lmnpq Marina 3jde	manca d'oferta d'activitats culturals	

	Lydia 3k Mar 3be4ag Antoni 3s Arnau 3r Ingrid 3jq Ferran 3p		
Idea 4/transició	explicació + cita entrevista Marta 2d Ferran 2a	necessitat de sortir del territori per fer algunes activitats	Transició manca oferta i problemàtica transport
Idea 5	cita entrevista Marta 2hi Blanca, Lydia i Josep 2g Eduard 2e Antoni 2g Arnau 2h Ingrid 2j	necessitat de tenir vehicle privat propi	transport públic insuficient i precari
Idea 6	explicació (dades) + cita entrevista Blanca 2fh Lydia 2f Ingrid 2j Jordi 2g Ferran2b	transport públic insuficient i precari	pocs serveis i lents
Idea 7/transició	explicació (dades) + cita entrevista Marta2ceg Blanca 4a Lydia 2bcd Mar 3a Arnau 2c Ingrid 2be Jordi 4a	necessitat de sortir del territori per estudiar/treballar	necessitat de la població
Idea 8	explicació (dades)+ cita entrevista Marta2fjk Blanca i Josep 2j Lydia 2hjk Antoni 2cfh5a Arnau 2k Ingrid 2fg Jordi 2i	dificultat per trobar feina al municipi	no hi ha oferta per persones amb estudis superiors
Idea 9	Explicació (dades	dificultat per trobar	els joves que si que

	idescat) + cita entrevista Marta i Antoni 4b Mar 4hi	habitatge al municipi	treballen al municipi no es poden independitzar
Idea 10/transició	explicació + cita entrevista Marta 3cegh Blanca i Josep 3d Ingrid 3dh Jordi 3j	opcions i manca d'activitats de lleure nocturn	s'ajunten per donar resposta a les necessitats
Idea 11	cita entrevista Marta 2b	què és ser jove a l'espluga?	s'ajunten per donar resposta a les necessitats

Bloc 3	Joves i transgressions		
Enfocament	Quines transgressions culturals es duen a terme a l’Espluga?		
Pàgines	8-10		
Idea	Escena/dada /cita	Descripció	Perquè
Idea 1	Blanca 2deh Arnau 2j Ingrid 2dhjk Jordi 3ce Ferran 3hi	necessitat festes	l’ajuntament i els serveis del poble no donen resposta a les necessitats d’oci nocturn dels joves
Idea 2	Marta 3i	festes organitzades per les entitats	festa major
Idea 3	Blanca 3i Antoni 3kl Arnau i Jordi 3k Ferran 3j	festes organitzades per joves	joves com a agent social del poble que dona resposta a les necessitats
Idea 3	Arnau 4f5d Ingrid 4g	No callarem	exemple autogestió joves
Transició	explicació Blanca 3i 5g	activitats que organitza l’ajuntament	no tot el q és per a joves surt dels joves
Idea 4	cites entrevistes Marta 5d Regidora 3gij	relació entitats i ajuntament	els joves estan contents

Transició	explicació	aquesta relació facilita als joves l'autoorganització	connectar amb els esdeveniments autogestionats
Idea 5	explicació, recuperar idees anteriors	explicació transgressió + Transgressions a l'espluga (no callarem i plantada xop)	entendre l'autogestió com una transgressió
Idea 6	Marta 4dg Blanca 4cg Josep, Jordi, Arnau, Ferran i Lydia 4c Ingrid 4cd	creació orgull espluguí	visibilitat diversitat sexual
Idea 7	Marta i Blanca 4h Lydia i Ferran 4f Antoni 4de Ingrid 4h	transgressions a les entitats/poble	cau, diables
Transició	explicació	tot i aquestes transgressions encara hi ha estereotips de gènere a l'Espluga	
Idea 8	Marta 4ef Blanca 2c4def Josep, Arnau i Lydia 4d Ingrid 4ef	estereotips i rumors	anàlisi social
Idea 9	explicació	canvis al poble: canvi nom mongeta verda	efectes globalització al poble
Transició	escena	tot tancat entre setmana a la tarda	límit efectes globalització
Idea 10	Blanca 3b Josep i Jordi 4b Eduard 4c Ferran 4b	boom noves ruralitats?	efecte real a l'Espluga
Idea 11	Marta 4c	infants que venen al cau, però viuen a barna	necessitat de fer vida a barna però voler mantenir-se arrelat al poble

Bloc 4	Joves i museu
---------------	----------------------

Enfocament	Els joves no se senten representats al museu		
Pàgines	6-8		
Idea	Escena/dada /cita	Descripció	Perquè
Idea 1	cita Lydia 4e Ferran 5a Jordi 5f	canvi de nom del museu	Pèrdua del sentiment de pertinença
Idea 2	escena + explicació	recorregut museu	ubicar el lector
Idea 3	Ferran i Arnau 5b Jordi, Ingrid i Antoni i Lydia i Blanca 5ab Mar 2e Eduard i Marta 5bc Josep 5abc	els joves no visiten gaire el museu	el museu no atrau els joves (el tenen molt vist)
Idea 4	Ferran 5cd Jordi, Lydia, Blanca i Ingrid 5c Arnau, Eduard, Josep i Antoni 5d Mar 2c	als joves els agrada l'exposició	el problema no és en l'exposició actual
Idea 5	Ferran, Eduard, Josep, Antoni, Marta i Arnau 5e Jordi, Blanca, Lydia i Ingrid 5d Mar 2a	però no se senten representats	visió comuna dels joves
Idea 6	Ferran 5fg Jordi, Blanca, Lydia i Ingrid 5e Antoni, Marta i Eduard 5f Mar 2bd	la representació dels joves al museu passa pel lleure, les entitats i l'autogestió	visió comuna dels joves